

JAPAN

GISTEREN
en
MORGEN

deze
week
poster
november
"Ian
Kaledine"

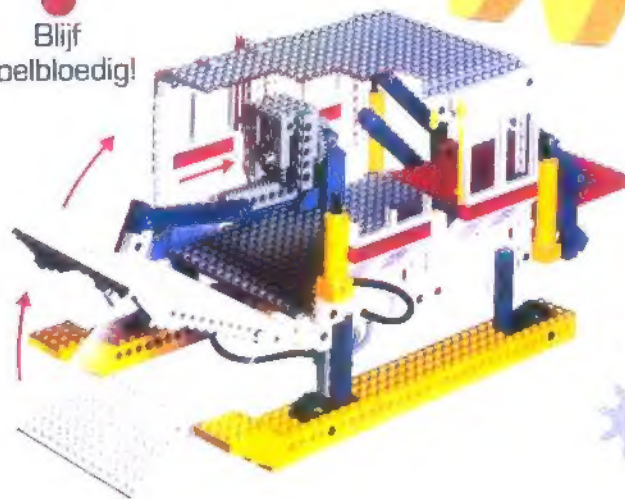
Het beleven van Pool-avonturen kan oplopende spanning veroorzaken!

LEGO® TECHNIC heeft nu 4 dozen vol super-aktie! snow-actie, snow-car-actie, snow-helme actie en snow-verkenner - zwaar expeditieveroering met snow-dozer en Aktiemannen - mobile reddingsbasis met helikopter en pneumatische lift. Ga nu op expeditie naar de Noordpool, maar houd je hoofd wel koel!

Blijf
koelbloedig!

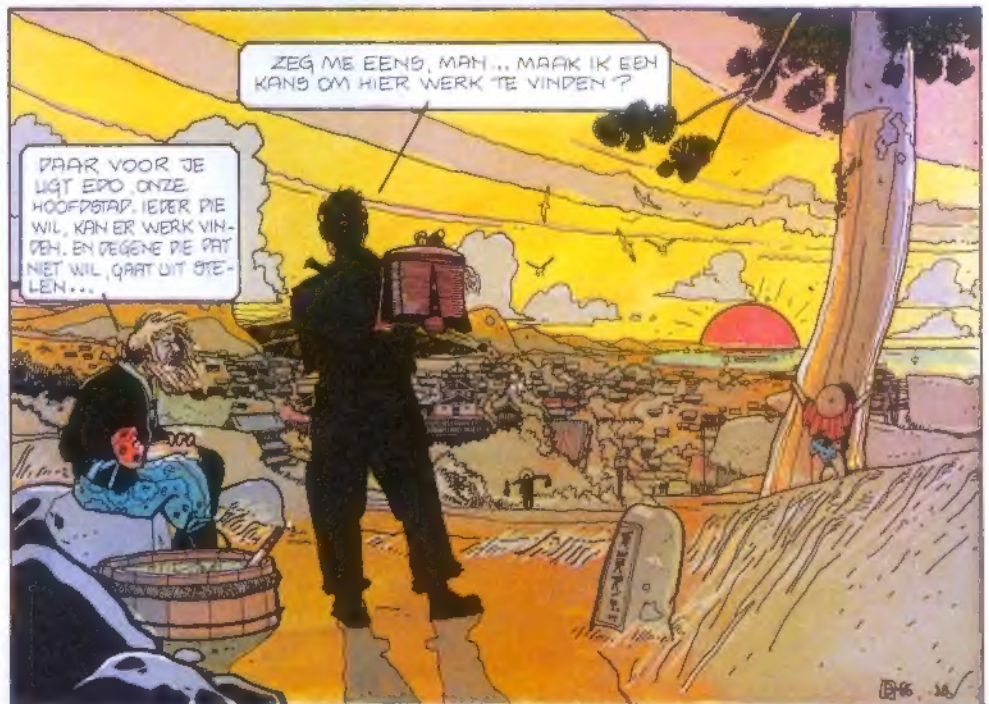
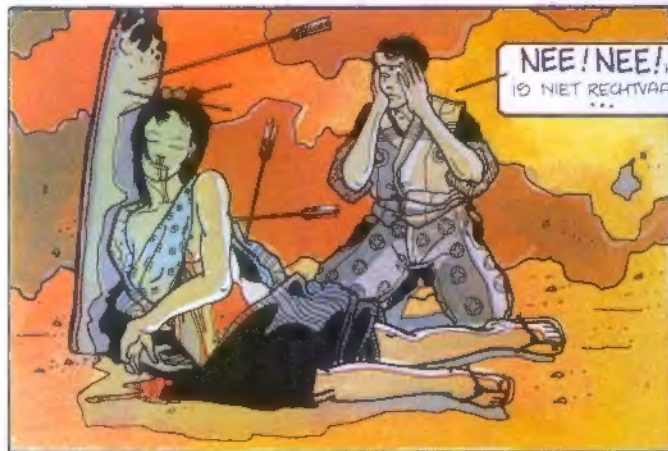
Nieuw

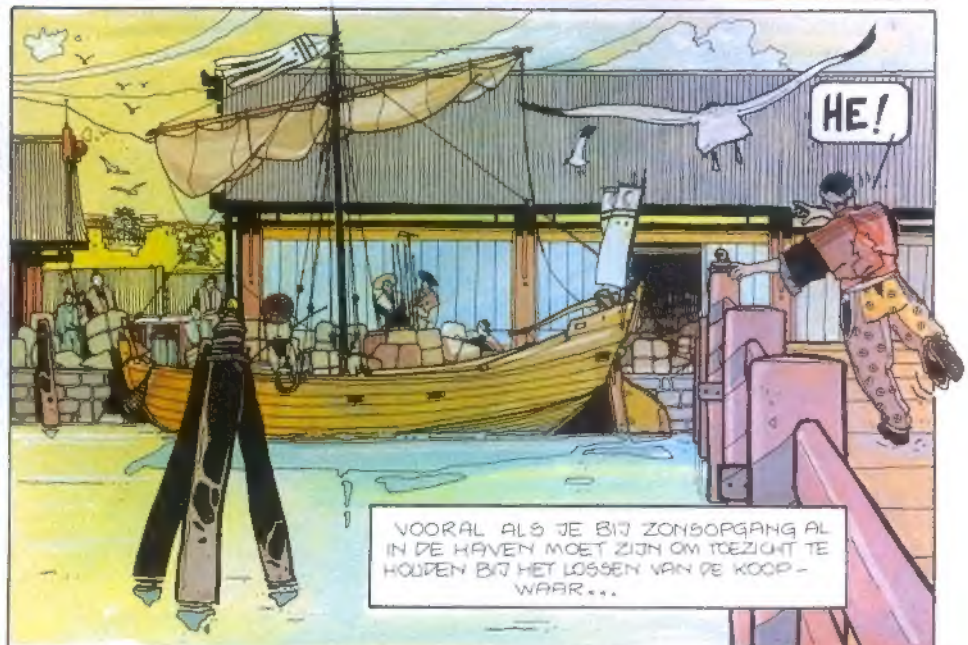
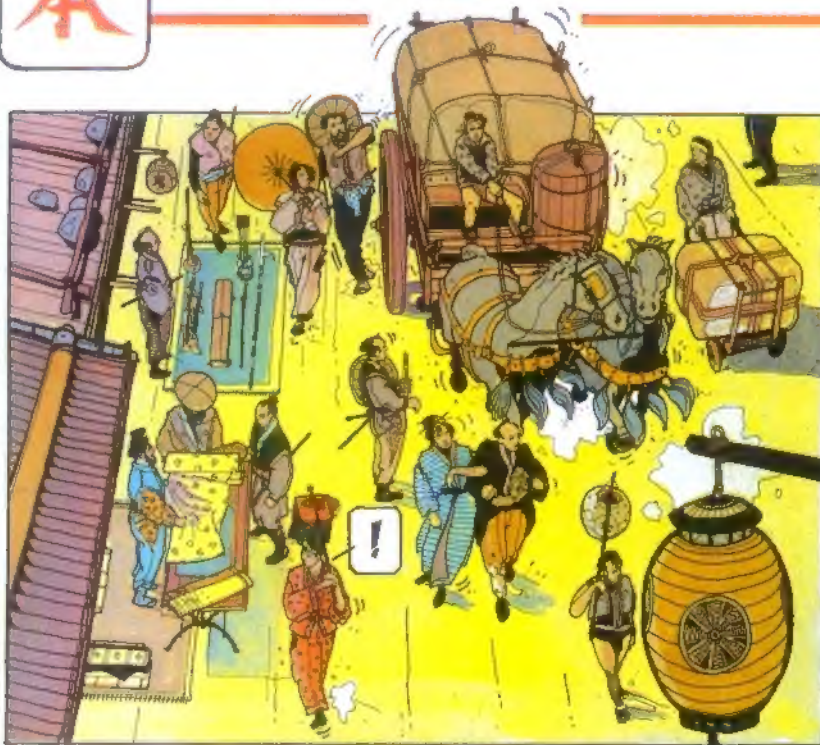
Pool-expeditiedozen
met Aktiemannen.
Om warm voor te lopen.

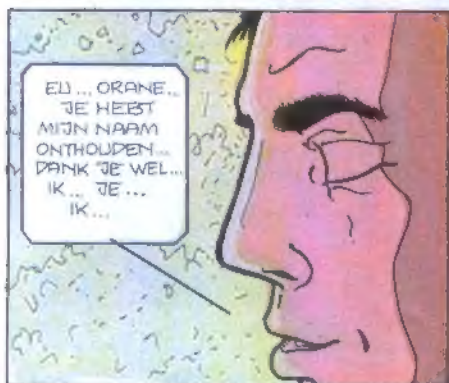

日本

Als een scenarioschrijver die verzot is op geschiedenis een tekenaar ontmoet die gefascineerd wordt door de grote oosterse heldenverhalen, dan leidt dat vanzelfsprekend tot een samenwerking die een strip oplevert waarin beide belangstellingen tot uiting komen. Jean-Luc Vernal, de schrijver van de inmiddels beroemde avonturen van Jugurtha, werd altijd al erg geïnspireerd door gebeurtenissen uit het verleden. Als ze al niet de basis vormen van zijn verhalen zijn echtgebeurde historische feiten vaak de aanleiding om de wederwaardigheden van een held in de tijd en de ruimte te plaatsen. Dat geldt in elk geval voor Jugurtha. Hetzelfde is het geval met Ian Kaledine, waarbij elk avontuur samenvalt met een meer of minder lang geleden voorval. Hij maakt een

doeltreffend gebruik van de spannende zijden van de historische gebeurtenissen. Vandaar ook dat het lange, veelbewogen epos van de samoerais hem wel moest interesseren. «Toen ik die schitterende filmschilderingen van Kurosawa gezien had, «Kagemusha» en «Ran», begon ik me wat te documenteren over die legendarische Japanse krijgers. Ik wilde er meer van weten en mijn nieuwsgierigheid veranderde al snel in fascinatie door het lezen van twee schitterende boeken, «De Steen en de Sabel» en «Het Volmaakte Licht» van Heji Yoshikawa (uitgegeven bij Balland). Ook de rijkdom en verscheidenheid van de kostuums dwongen mijn bewondering af. Voor een scenarioschrijver betekende het een onuitputtelijke bron. Maar ik moest nog wel een tekenaar vinden die in staat zou zijn dat alles te illustreren! Toen Jean-Yves Delitte bij me kwam met een reeks platen

JEAN-YVES DELITTE

GROETEN UIT HET RIJK VAN DE RIJZENDE ZON

die betrekking hadden op historische Japanse gebeurtenissen, begreep ik meteen dat hij het was «Ik heb me praktisch geheel gespecialiseerd op dit onderdeel van de Japanse geschiedenis», zegt de tekenaar, «omdat veel mensen maar een erg vaag beeld hebben van wat die krijgers nu eigenlijk waren. Men beschouwt ze gewoonlijk als fiere ridders, als halfgoden van een verfijnde cultuur. Ze waren niet zelden bijzonder barbaars. Omdat ze een bevoorrechte sociale positie innamen konden samoerais zich ongestraft de ergste wandaden veroorloven. Ze stonden praktisch boven elke verdenking. De feodale Japanse maatschappij had niets gemeen met die in onze westerse Middeleeuwen. Maar daarnaast vertoonden bepaalde aspecten van hun leven een zeer grote verfijning. Ik denk dan aan bepaalde kledingdetails, aan de verhouding tot vrouwen en in het bijzonder tot de geisha's, aan de maaltijdrituëlen... ook is het erg te merken op het gebied van de schrijfkunst, de schilderkunst en de architectuur. Om de ingewikkeldheid van dat gedrag een beetje weer te geven komt het thema in al mijn verhalen terug. Naarmate ik meer ontdek verbeter ik de authenticiteit van mijn verhalen, zowel wat de vertelling als wat de tekeningen betreft. Ik doe zelfs mijn best om die verfijning ook in mijn tekenstijl weer te geven, door mijn lijnen steeds zuiverder te maken en kleding- en achtergronddetails steeds zorgvuldiger te behandelen. Veel strips houden zich met deze periode bezig, maar weinig bekommeren zich om de authenticiteit. Weinig auteurs analyseren het verschijnsel diepgaand. Samoerais zijn voor hen niets anders dan een mogelijkheid om iets exotisch te maken, een oosterse western. De geschiedenis van de samoerais beperkt zich niet tot spectaculaire beelden van bloedige gevechten. Ze omvat een hele beschaving die zich in enkele eeuwen ontwikkelde, en waarvan vele elementen in het dagelijkse leven van het Japan van nu zijn terug te vinden»

J.L.L.

Le tsujigahana zome

een oeroude kunst teruggevonden...

Itchiku Kubota, nu 70 jaar, is al vanaf zijn jeugd geïnteresseerd in creativiteit. Hij was nauwelijks 15 jaar toen een van zijn leraren, onder de indruk van zijn schildersgaven, hem aanriep 'yuzen' te leren, de traditionele Japanse schilderkunst. Door die aanmoediging besloot de jongen de middelbare school te verlaten en zich helemaal te wijden aan het bestuderen van die leerstof. In 1936 opent hij in Tokyo zijn eigen atelier en begint hij steeds enthousiaster te worden voor andere oude schilder technieken, zoals de befaamde 'tsujigahana zome'... Dit duizenden jaren oude schildersprocédé op zijde voor kimono's was in de 16e en 17e eeuw bijzonder in trek, en daarna op onverklaarbare wijze geheel vergeten geraakt. Het was sindsdien zelfs volkomen onbegrijpelijk geworden voor de ambachtslieden en historici die het trachten te analyseren en reconstrueren. De eerste die door-

drong tot de geheimen ervan was Itchiku Kubota. Na vele jaren van geduldig onderzoek slaagde hij er in 1977 in deze oeroude kunst te doen herleven. Voor de Japanners, die erg aan tradities genecht zijn, betekende dat een verheugende ontdekking. De kunstenaar putte zijn inspiratie uit de pracht van de natuur en het licht, en vervaardigde, met gebruikmaking van stralende kleuren en edele tinten, een serie weelderige kimono's die in niets onderdoen voor de schatten uit het verleden. En nog steeds komen er nieuwe bij. De collectie is op grote tentoonstellingen te zien in Japan, maar ook in de grote steden van Europa en Amerika, waar ze grote bewondering oogst. Meer dan het exotische aspect van de prachtige kledingstukken is het de originaliteit van Itchiku Kubota's benadering die bewondering afdwingt. 'Mijn doel als kunstenaar', verklaart hij, 'is iets te

scheppen wat een diepe indruk achterlaat in het hart van de mensen. Ik zou graag de hele wereld laten kennismaken met deze Japanse schilderkunst, door me helemaal te wijden aan deze grote culturele schat. De schepping, zoals die zich onthult in de natuur, het licht, de wind, de geluiden... die vormt de inspiratiebron van mijn werk. Die schone symphonie met zijn grote harmonie is ook de inspiratiebron van mijn geest. Elk van mijn werken bevat een boodschap die wordt uitgedrukt door de verschillende aspecten van de natuur. Net zoals de aanblik van een landschap telkens verandert voor we het helemaal in ons hebben kunnen opnemen, is elk van mijn werken een schepping van de zichzelf voortdurend vernieuwende schoonheid

J.L.L.

DE GEISHA

De geisha vertegenwoordigt de ideale vrouw. Ze is mooi, verfy, intelligent, gevoelig en zacht. Ze is dus de essentie van vrouwelijkheid. Daarom vind je ook geen geisha's met baarden of met haar op hun pruiken, dat spreekt vanzelf.

De waar is een vast onderdeel van het kostuum van de geisha uit warme landen. (In koude landen dragen ze ketten met oorleppen).

De voeten zijn ingebonden om beter manneten te kunnen dansen, maar deze informatie blijft onder ons.

Deze accessoires zijn geenszins, zoals lang is aangenomen, etiketten die de prijs van de geisha aangeven, het zijn gewoon versieringen die bloemen voorstellen.

De mouwen zijn wijd, want de geisha kan er heel wat vermakelyks uit schudden.

De gebloemde japon (kimono) van de geisha is de ryzende zomertid in het leven van de Japanner... el... Japanner...

Daar de geisha van oorsprong zangeres en danseres is, zijn haar zolen aangepast aan het uitvoeren van tapdansen.

LEZERS SCHRIJVEN ONS

DE KLEINE KLORIS-FREDERIK ROMMELPOT STUURT ONS DIT ALLERAARDIGSTE OPSTEL

JAPPAN

In Jappan hebbe ze kyssas foetsjea maar samoraas en judokaas, die namme erop los als een judoka trant met een kyssia berege ze kinderen die samoraas zijn. Foetsjejamaas zijn kleuterscholen.

DE KLEINE KLORIS-FREDERIK ROMMELPOT KRIJGT VAN ONS EEN FOTO MET HANDTEKENINGEN GEZIEN DE ONMOGELIJKHEID HEM VAN HIERAF EEN DREUN VOOR Z'N HARSSENS TOE TE DIENEN.

WAT DOEN WE MET HET OPSTEL VAN DAT STOMME RUND?

VULLISBAK

ETYMOLOGIE...

HET WOORD 'GEISHA' KOMT VAN HET JAPANESE 'GEISHA' DAT, ZOALS WE ALLEMAAL WETEN, 'GEISHA' BETEKENT.

GUT, BLIJ DAT IK DAT WEET!

WIST U DAT ?

HET GEISHA-LEVEN KAN TOT ALLES LEIDEN. VAN EEN AANTAL VOORMALIGE GEISHA'S DIE BERDEMD WERDEN NOEMEN WE LIESBETH, LIST, MARGARETH THATCHER EN URBANUS.

SOMMIGEN HADDEN MISSCHIEEN BETER GEISHA KUNNEN BLIJVEN!

ECONOMISCHE RUBRIEK

NADAT DE JAPANNERS DE MARKT HEBBEN OVERSPOELD MET AUTO'S, FOTOTOESTELLEN, TELEVISIES EN ELEKTRONICA WILLEN ZE NU GEISHAS GAAN UITVOEREN. U KUNT UW BESTELLING PLAATSEN VIA DE REDACTIE.

ONSSJ SJISSJERSHOEKJE

ALST JE EEN POESJ NAASJT EEN GEISHA SJET, SJIE JE'T VOLGENDE: DE POESJ NESJTJELT SJICH ALSJ EEN PASJA OP DE SJCHOOT VAN DE GEISHA, DIE HEM SJACHTJEST SJTREELT. DE POESJ GAAT SJPINNEN EN DE GEISHA GLIMLACHEN.

JE REINSTJE NONS-JENSJ!

HA!

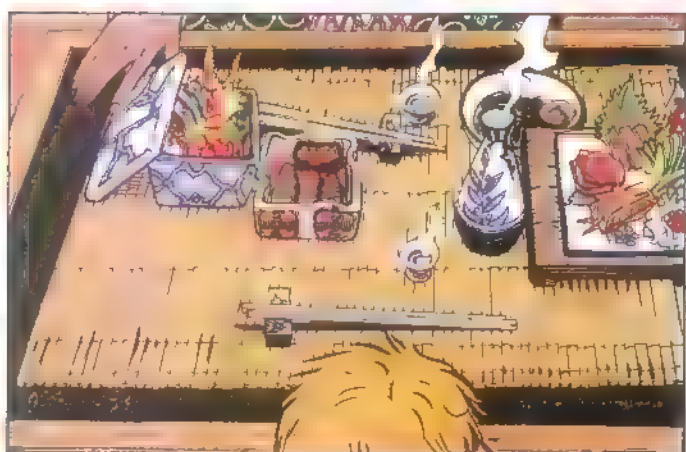
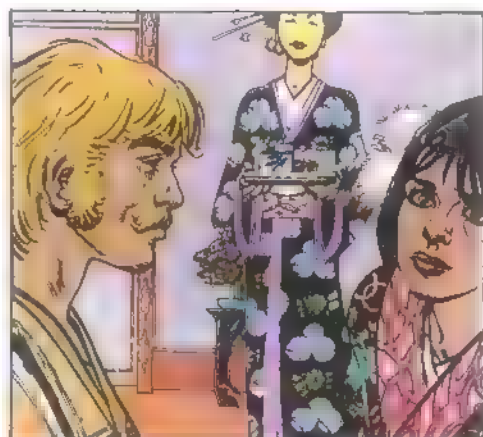
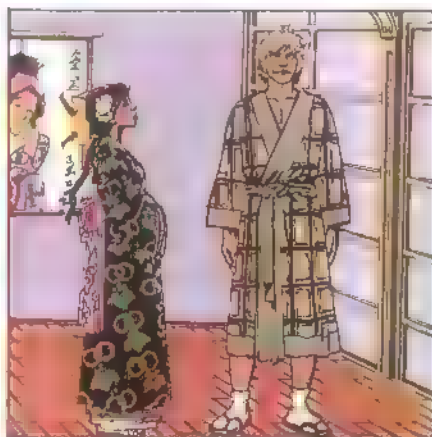
TENEINDE DE PAGINA OM TE SLAAN NEME MEN DE PUNT TUSSEN DUM EN WIJSVINGER EN HEFFE MEN HAAR VOORZICHTIG OP.

日本

LESTER COCKNEY

FRANZ

LIEFDESVERKLARING

LOVE ME TANDY

TANDY

's Werelds nummer 1 in
Hi-Fi, TV, video, micro-informatika
In België staan 180 winkels tot uw dienst!

JAPAN 1987

Bamboe en Transistor

Japan is ook vandaag nog een land van paradoxen. Alles is er soms hevig tegenstrijdig. Vooral in de tegenstelling tussen de duizendjarige culturele erfenis en de enorme prestaties van de moderne techniek kan de westerling dat het beste constateren

Modernisme op een basis van traditie

Tokyo is een nieuwe stad van nauwelijks 40 jaar oud, want laten we niet vergeten dat de stad uit de as herrees en de eerste wolkenkrabbers werden gebouwd op plaatsen waar de bommen van de Tweede Wereldoorlog alle bebouwing hadden weggevaagd. De bouw ging zo snel en grootscheeps dat de stedenbouwkundigen geen tijd hadden om er hun licht

over te laten schijnen. Vandaar de chaos die er heerst in deze hoofdstad, een van de grootste ter wereld, die zich uitstrekt over zo'n 50 km. Glas-en-stalen wolkenkrabbers vind je er pal naast traditionele gebouwen van hout

Op straat passeert de Japanse zakenman in correct drieluik kostuum zonder met z'n ogen te knippen een vrouw in kimono, met een slapende baby op haar rug. Beelden van vandaag en gisteren vermengen zich voortdurend op straat, waar de mensenmassa's zich voorthaasten.

Waanzinig verkeer

Het verkeer in de grote Japanse steden is onbeschrijfelijk. Het feit dat vooral in Tokyo de straten geen namen hebben en de huizen geen regelmatige

nummering maakt de zaken nog ingewikkelder. Stel je voor, een stad van tien of twaalf maal zo groot als Brussel of Amsterdam, met een middeleeuws stratennet dat geheel ontsloten is voor de auto! Bij een adres vermeld je de 'ku' (wijk), de 'chô' (deel van een wijk) en de 'chô-me' (een blok van ongeveer honderd meter in het vierkant). Gelukkig is er met de hulp van de taxichauffeurs (er zijn er alleen in Tokyo al bijna 50.000) meestal wel uit te komen. Soms moet de chauffeur een tijdje rondrijden voor hij het vindt, maar voor de bezoeker die de tijd heeft betekent dat een extra tochtje door buurten waarover in de boekjes niet wordt gesproken. Straten vol verkopers van hete kastanjes, vis, plastic speelgoed,

schoenpoetsters, krantenjongens (sommige kranten hebben oplagen van meer dan 8 miljoen exemplaren), en waarzeggers

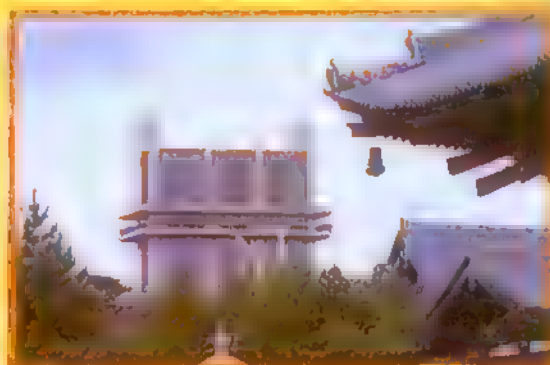
Een Japanse straat levert duizenden tafereeltjes op die samen een boeiend mozaiek vormen. De bezoeker vindt er geen enkel herkenningspunt: een andere cultuur, een andere taal, een ander schrift, een andere manier van leven. Alles is er anders. Zelfs het moderne leven lijkt slechts oppervlakkig op het onze. Want in Japan zijn niet alleen de oude dingen ouder dan elders, de nieuwe zijn er ook hun tijd vooruit

Een stortvloed van bizarre details

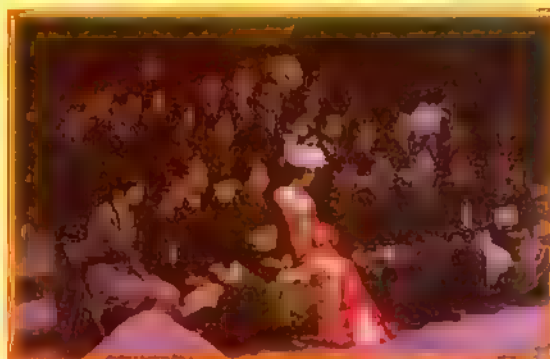
Voor ons, Westerlingen, is het onmogelijk niet verstoeld te staan van de

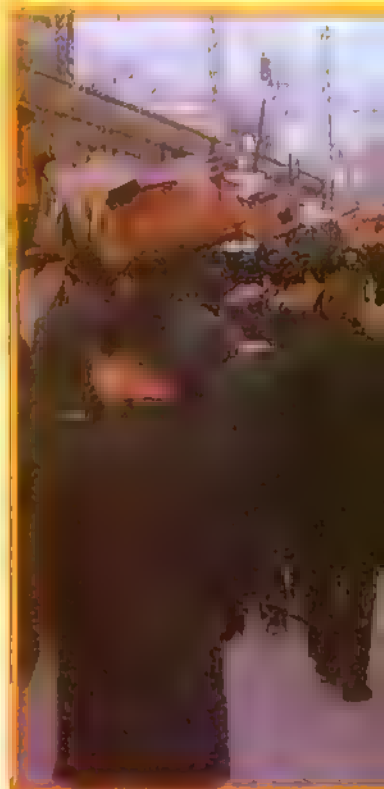
De traditie en het moderne

Het moderne in de schaduw van de pagoden

Bruidsfoto: de tradities leven!

Overal in Japan: menigten.

gewoonten die zo volkomen anders zijn dan de onze. Om op hun vingers te tellen sluiten Japanners hun hand en beginnen te tellen bij de duim, terwijl wij juist de vingers spreiden. In gezelschap gaan welopgevoede heren voor de dames. Gezicht en handen was je met warme handdoeken en in sommige gevallen eist de beleefdheid dat je eerder je schoenen uittrekt dan dat je je hoed afzet. Als een beschaafde Japanner een geschenk krijgt is het voor hem onbeleefd om het uit te pakken en enthousiast te reageren op wat erin zit. Nee, de wellevendheid eist dat hij het ingepakt in een hoekje laat staan en net doet alsof hij het meteen vergeten is. Waarom? Gewoon om te zorgen dat je niet op zijn gezicht zou kunnen lezen of hij misschien teleurgesteld is over wat hij krijgt... wat tenslotte niet zo leuk voor je zou zijn. In tegenstelling tot wat onze naasters doen, houden ze daar de naald boven de stof. Postadressen beginnen met de naam van het land, dan de stad, de wijk, het blok en tenslotte de naam. Als je een bad wilt nemen was je je eerst buiten de badkuip en stapt dan pas in het water. Verklaring: het is toch niet prettig in vuil water te 'sudderet'.? En

als je met een Japanner praat over die 'merkwaardigheden' en probeert hem te wijzen op het onbegrijpelijke ervan, dan kijkt hij je zo gekwetst aan dat je een moment denkt zijn nationale trots gekrenkt te hebben. Maar voor je iets kunt zeggen om de zaak recht te zetten, antwoordt hij dan zo vriendelijk mogelijk om je niet te verontrusten: 'Ja, jullie westerlingen doen inderdaad alles omgekeerd'.

De beschaving van de tatami

Na de Tweede Wereldoorlog stond Japan voor een keuze. Moesten ze terugkeren tot de oude tradities en voorgoed een achtergebleven volk blijven, een eiland van traditie in een snel ontwikkelende wereld waarin industriële productiecapaciteit zwaarder telde dan adelsbrieven? Of moesten ze in één keer alles afschaffen wat in de loop der tijden Japan had gevormd tot wat het was?

De oplossing lag misschien in het midden: van allebei het beste kiezen. Iedereen kent de gevaren van zo'n compromis dat ertoe kan leiden dat pogingen om alles te behouden maken dat alles verloren gaat. Maar de Japanners hebben de uitdaging doorstaan door gewoon hun leven in

tweën te knippen

Eén deel betreft de beroepsbezigheden en de betrekkingen met de buitenwereld. Daar gaat het, zoals overal, om competitie, een genadeloze strijd die weinig gemeen heeft met de deugden van de oude Japanse levenskunst. Er moet hard gevochten worden om een plaats op de commerciële markt, die een wereldwijd karakter heeft gekregen. Het andere deel van het leven van de Japanse burger is gewijd aan de persoonlijke betrekkingen. Daarin eist de traditionele hoffelijkheid alle rechten op. In de Japanse huizen heerst de 'wet van de tatami'. Wie aan judo doet weet wat de tatami is: een mat van fijn stro die dient als vloerbedekking en als opervlaktemaat (1,82 m x 0,91 m).

De schoonheid en kwetsbaarheid van die matten uit plantaardige stof maken haast vanzelf al dat je je schoenen uittrekt, zelfs als dat niet verplicht zou zijn. Het is inderdaad verboden op een tatami te lopen met schoenen aan die in aanraking zijn geweest met de openbare weg. Het stadsleven eindigt op de drempel van de woningen, en door zijn schoenen uit te trekken pleegt de Japanner een symbolische daad. Hij laat zijn zorgen en beroepsproblemen achter om zich,

met een ontspannen, vrije geest, over te geven aan een meer intieme werkelijkheid.

Dat gedrag kan kunstmatig lijken en voor ons westerlingen misschien zelfs hypocriet. Maar is het niet zo dat alles wat de menselijke contacten kan verbeteren niet verwaarloosd mag worden? De tatami vervult, ook al is het misschien een sociaal cliché, in die zin een belangrijke rol.

Steeds weer het contrast

Sceptici zeggen schamper dat beleefdheid en respect voor een ander niet verplicht zijn als er geen tatami in de buurt is. Bepaalde beelden van het moderne Japan kunnen hen op het eerste gezicht gelijk ge-

 Dat is bijvoorbeeld het geval bij de metro van Tokyo, waar elke ochtend de stevige handen van studenten nodig zijn, die worden betaald om... het publiek in de wagons te duwen. Als het maximum aantal passagiers is overschreden kunnen alleen met behulp van geweld nog een paar burgers erbij geperst worden voordat de deuren automatisch sluiten.

Een vreemde stad en een vreemd volk, waarover nog heel wat te ontdekken valt. Yves Duval

Jongeren bewaren de traditie

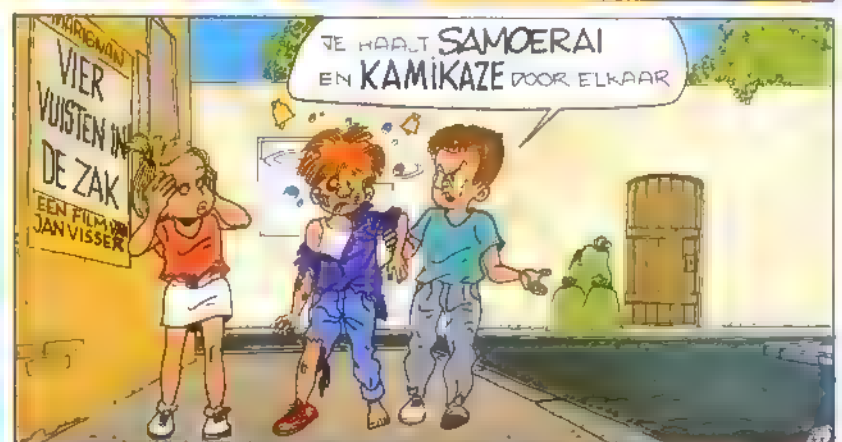
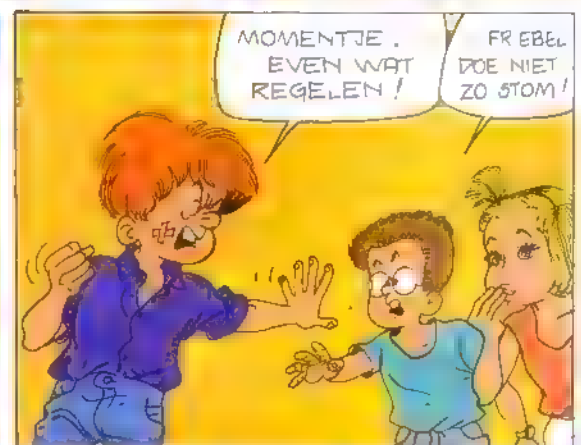
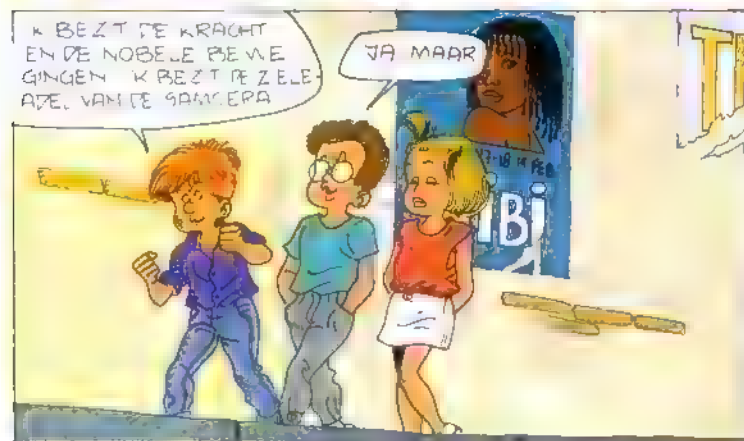
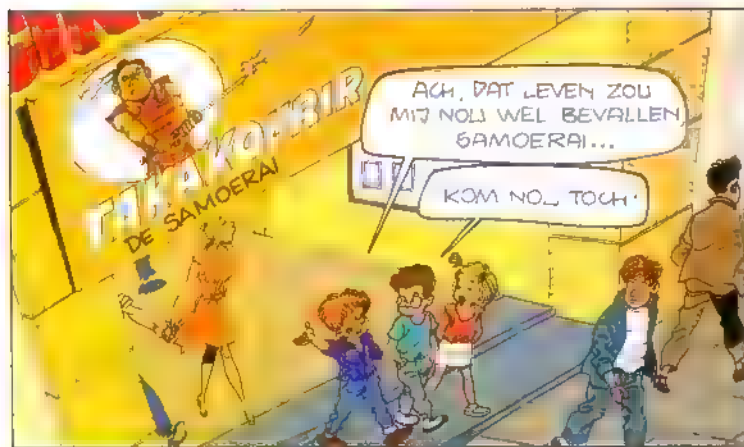
Al het lekkers van de Oosterse markten

3 Japanse schoonheden

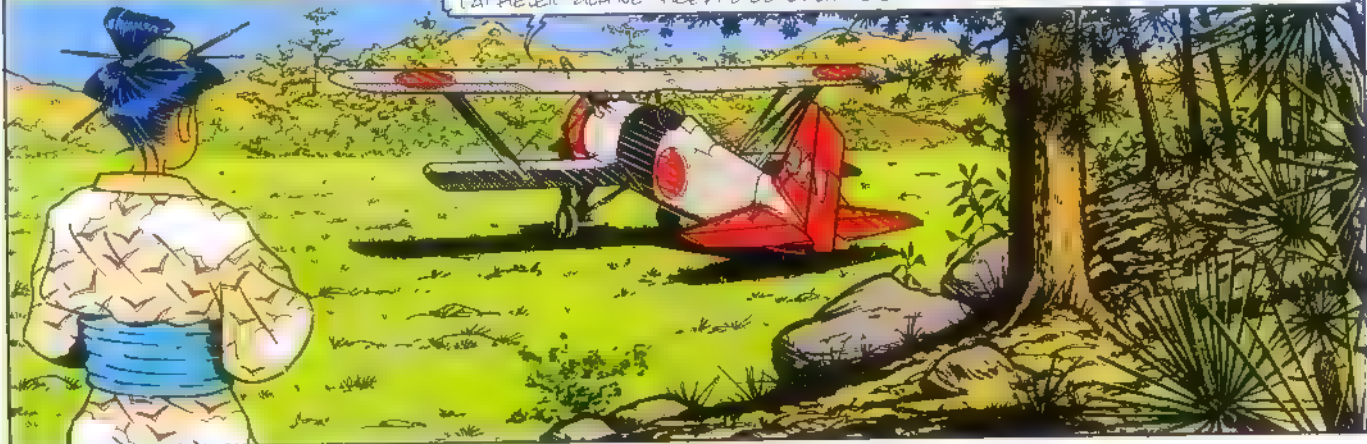
Het enige ontbijt dat hen wakker knispert.

Kellogg's RICE KRISPIES. SNAP, CRACKLE en POP en 't ontbijt is op.

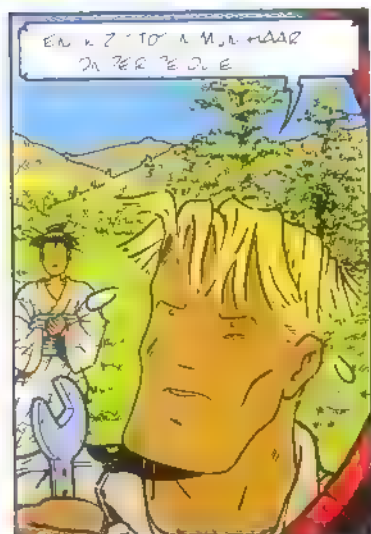

OP HET EILAND HOKKAIDO,
ERGENS TEN NOORDEN VAN TOKYO.

"EUFEE! WAAROM MOET IK ZO NOEG DEZE K*ST PROBEREN? DAAR ZIT IK DAN
MIDDELENDE ME EEN KOFFER ENOEN DE MIET BEGEEFT TE BEEDENKEN
(DAT HELEN) ZICH NEE HEFT ORGETUT OM TE GAAN EEN B* IN ABOUC *

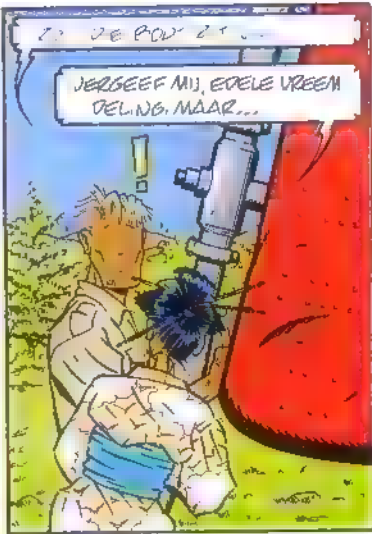

EN K*ST TO A M*H HAAR
IN ZIE ZIE

DE POLY ST...

VERGEEF MI, EDELE VREEM
DELING, MAAR...

JELENT A DRIE JOR
AAN DE EERDIEDWAARDIGE
NAKAJIMA TYPE 95...
VERFRIST U ZICH DAT WAT
B* ONG A JORENS NEE
TE VERREKEN.

JE ZIJT ONTE NEDERIGE
WONING AAN REFFEN
ACHTER DAT BOSSE... W...
VERWACHTEN U...

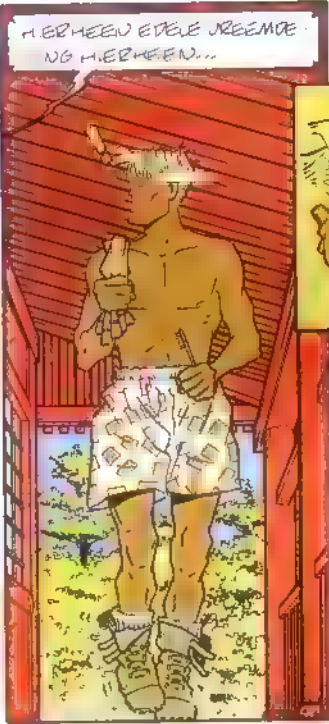

EVEN LATER...

NOMOE... NEDERIGE WONING
NOEMT ZE DAT...

HERHEEN EDELE VREEMDE
NG HERHEEN...

BIJ BOEDDHA WAT BRAND K* VAN JERANGEN U TE WASSEN
...HIKIMI... KLEED U SNELD, IT EN SPRING ERIN, HET
WATER IS HEERLIJK...

DURAN DURAN ALS TRIO

Duran Duran wie kent de van origine Engelse popgroep niet. Het is een van de meest vooraanstaande popgroepen van deze tijd, en algemeen bekend bij het jonge publiek. Hun sound is ook vooral gericht op het jonge publiek, dat wil niet zeggen dat de wat ouderen onder ons de singles en elpees niet mogen kopen.

Duran Duran heeft sedert eind 1986 een kleinere bezetting, een trio bestaande uit

zanger Simon Le Bon
toetsenman Nick Rhodes
bassist John Taylor

Op de valreep van 1986 kwam er een nieuwe elpee van Duran Duran, „NOTORIUS“ en een gelijknamige single die in de beste Duran-traditie binnen de kortste keren een hit werd.

Nieuw songs, geschreven door het drietal, herbergt de nieuwe Duran-Duran-elpee. De titeltrack en single is typisch Duran Duran en eigenlijk niet representatief voor het album, dat gekenmerkt

wordt door verrassende arrangementen, strakke productie (Nile Rodgers) en in staat uiteenlopende songs.

Wie luistert naar een song als „Winter marches on“ denkt niet met Duran Duran van doen te hebben, maar met bijvoorbeeld David Sylvain of Talk Talk.

De drie Durans worden muzikaal geholpen door ex-lid Andy Taylor (11 songs), gitarist Warren Cuccurullo (Frank Zappa, Missing Persons), ex-Average White Band drummer Steve Ferrone en een schitterende blazers-sectie met Larry Pickett, Steve Elson en Stan Harrison. In februari start de groep een wereld-tournee in Australië. En daarna „definitely a new album“.

We zijn benieuwd!

◀ op de foto de schrijver in het Parijse nachtleven

BOB VAN LAERHOVEN SCHERMEN

UITGEVERIJ EXA — 375 fr./f. 24,9

Het is 1889 en het regent in Parijs. En dat op de avond dat de Eiffeltoren wordt ingehuldigd. Alain Lefèvre, een ambtenaar in diplomatieke dienst, beseft dat deze avond een keerpunt is. Niet alleen voor hemzelf, maar ook voor de rest van de wereld. In de drukte van een feestvierende stad ontmoet hij opnieuw onder precare omstandigheden een trommelaar en zijn zuster. Net als vroeger ontsnappen ze hem. Hij zal ze blijven achtervolgen, evenals zijn romantische droom van grandeur en roem. Lefèvre kent een rusteloos bestaan dat hem zelfs in Wenen zal brengen. Hij ontmoet er dr. Breuer die samen met zijn leerling Sigmund Freud de psycho-katharsische methode op een aantal patiënten uittest. Het geval Anna O. zorgt voor complicaties, maar ook voor wat oplossingen. Lefèvre blijft jagen tot...

Schermen is een roman over veran-

dering en verval, een roman die je kan lezen als een literaire thriller of als een fijnzinnige tijdsevocatie, maar ook als een psychologische analyse, een roman waar je de paardehoeven op de Parijse en Weense straatstenen hoort tikken. **Kuitje**-medewerker Bob van Laerhoven schrijft niet alleen stripscenario's, toneelstukken, journalistieke bijdragen en jeugdboeken, hij is één van de grote nieuwe Vlaamse prozaschrijvers. Na de psychologische roman **Nachtspel** (1985) verscheen vorig jaar **Schermen**, een pareltje van vertelkunst, een intrigerende mozaiek van angst, verlangen en wanhoop, een roman die samen met Portocarero's **Anagram van de wereld** tot het beste behoort wat de laatste jaren op Nederlandstalig vlak verscheen. Bovendien zorgde Jan Bosschaert voor een schitterende cover.

Peter Thoresen

TOM LANOYE HET CIRKUS VAN DE SLECHTE SMAAK UITGEVERIJ DEDALUS — 395 fr.

Het gaat goed met de Vlaamse letteren. Terwijl Herman Portocarero zich versuikend in zijn tequila sunrise, de ene barokke volzin na de andere uitbraakt, terwijl Herman Brusselmans uit pure verveling weer een boekje schrijft, terwijl Bob van Laerhoven onderdook in het Parijs rond de eeuwwisseling, terwijl schuimde Tom Lanoye als performer de baan af. Schuimbekke zou eigenlijk een juistere term zijn. Bij Tom Lanoye als schrijver staat de goot nader dan de ivoren toren, zijn literair oeuvre staat in omgekeerde evenredigheid met zijn grote mond, maar wat hij schrijft slaat in als een bom. Wegens de bikkelharde directe punches die hij iedereen verkoopt, maar vooral wegens de technische vaardigheid en de stilistische hoog-

standjes die zijn brokjes proza rijk zijn.

Na de in 1985 verschenen verhalenbundel **Een slagerszoon met een briljetje** verscheen vorig jaar **Het Cirkus van de Slechte Smaak**, een bont allegaartje van essays, kritieken, brieven en verhalen. Tom Lanoye is de Johnny Rotten van de Vlaamse literatuur, hij past de taktiek van de verbrande aarde toe. De cultuurministers, Jan Fabre, Johan Anthierens, Jeroen Brouwers... hun lijken liggen als zaden in 't zand. De oogst zal voor later zijn. Ondertussen is er het «Cirkus» en dat is goed voor enkele uren, snuiven, snieren en honen.

Het bruist in de Vlaamse letteren en Tom Lanoye is er de sedergine van.
Peter Thoresen

THORGEAL

SAMENVATTING: Tjall de onsluimige redde het leven van Thorga ten koste van het zijne. Binnen n het pa eis vervolgen Aaricia en Kriss hun weg door het doc hof. Maar voor Hog s alies al voorbi

WAAROM MOET M IN LEVEN DOORTUREND DOOR-
DREUKT ZIJN VAN LIPEN EN DOOD? TERWIJ-
IK NIETG ANDERS VERLAATG OM VREDE EN
DE LIEPPE VAN DEGENEN DIE ME NA STAAN?
WAAROM?
WAAROM?

OMDAT JE GEEN
DEEL UITMAAKT VAN
DE BESTEMMING
VAN DEZE WERELD,
STERRENKIND!

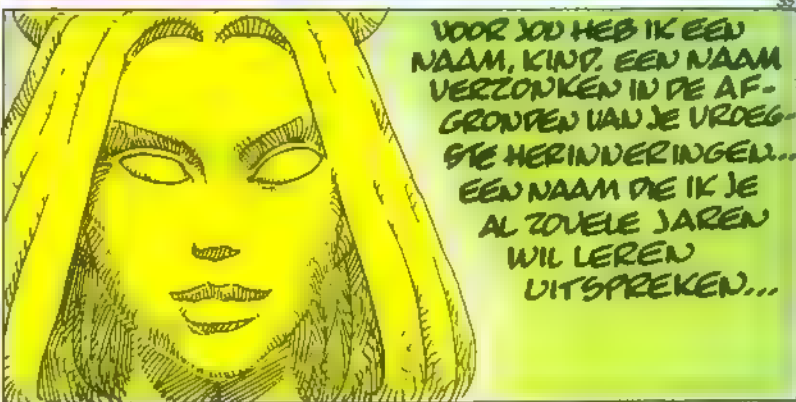

JOUW BESTAAN IS NIET
VERVAT IN DE REGEIS
DIE VOOR EEDWIG ZIJN
VASTGELEGD VOOR DE
MENSEN VAN DE AARDE.
ENDAT ERGERT DE
GODEN, WANT HET IS
ONTDELAATBAAR OM
TEGELIJKERTIJD TE ZIJN
EN NIET TE ZIJN.

MAAR DE GODEN HEBBEN JE OOK LIEF,
WANT JE HART IS VERVULD VAN ALLE
EDELMOEDIGHEID DIE DEZE WERELD
NODIG HEEFT. DUS ZAL JE LOT
JE DOORTUREND VOEREN
NAAR DE TALLOZE KRUIS-
PUNTEN VAN GOED
EN KWAAD.

DE GODIN
ZONDER NAAM!
WIE BEN JE
TOCH DAT JE
ME ZO GOED
KENT?

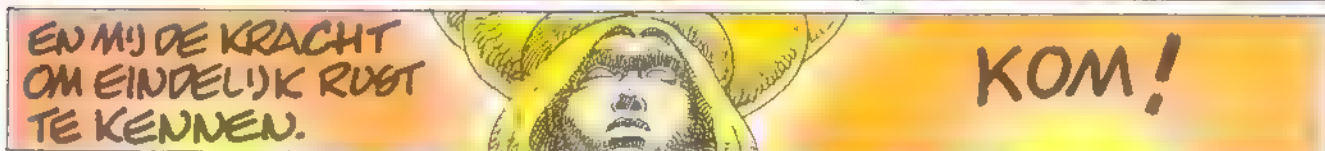
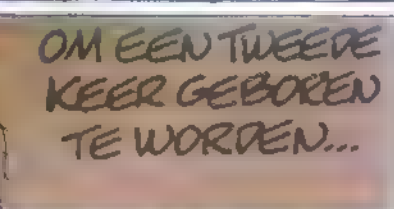
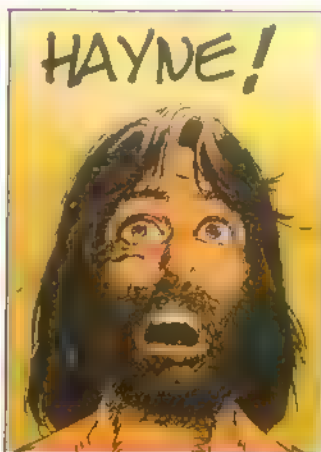
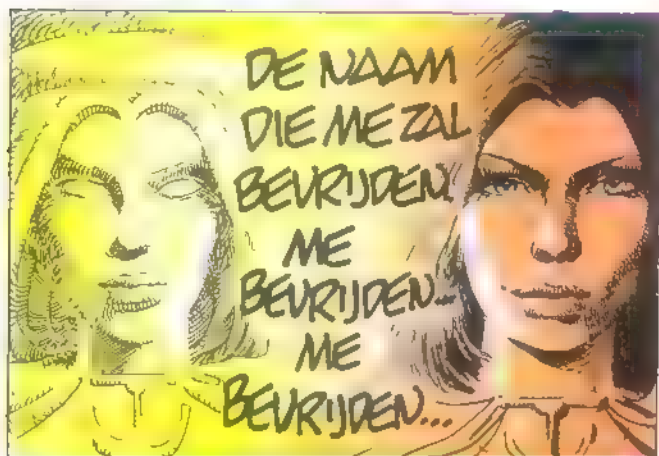

VOOR JOU HEB IK EEN
NAAM, KIND. EEN NAAM
VERZONKEN IN DE AF-
GRONTEN VAN JE URDEG-
STE HERINNERINGEN...
EEN NAAM DIE IK JE
AL ZOVELE JAREN
WIL LEREN
UITSPREKEN...

THORFAL

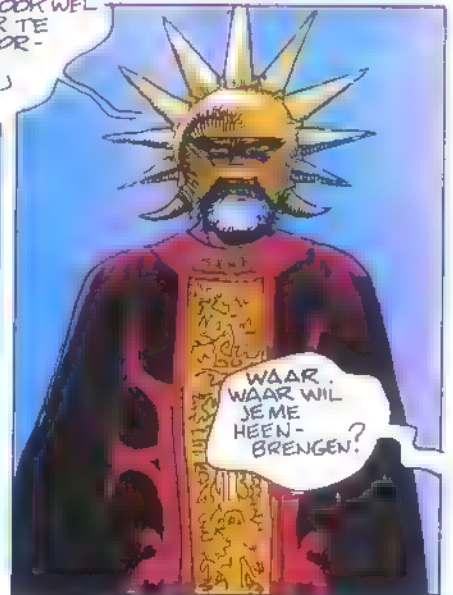
GRZEGORZ ROSINSKI
JEAN VAN HAMME

JE BENT EEN OPMERKELIJKE
JONGE VROUW, KRIS VAN
VALNOR ZONDER ANGST EN GE-
WETEN, BEREID OM WIE DAN
OOK OP TE OFFEREN OM JE
DOELEINDEN TE BEREI-
KEN HEEL OP-
MERKELIJK...

EN DAT MOET OOK WEL
OM TOT HIER TE
KUNNEN DOOR-
DRINGEN.
VOLG ME NU

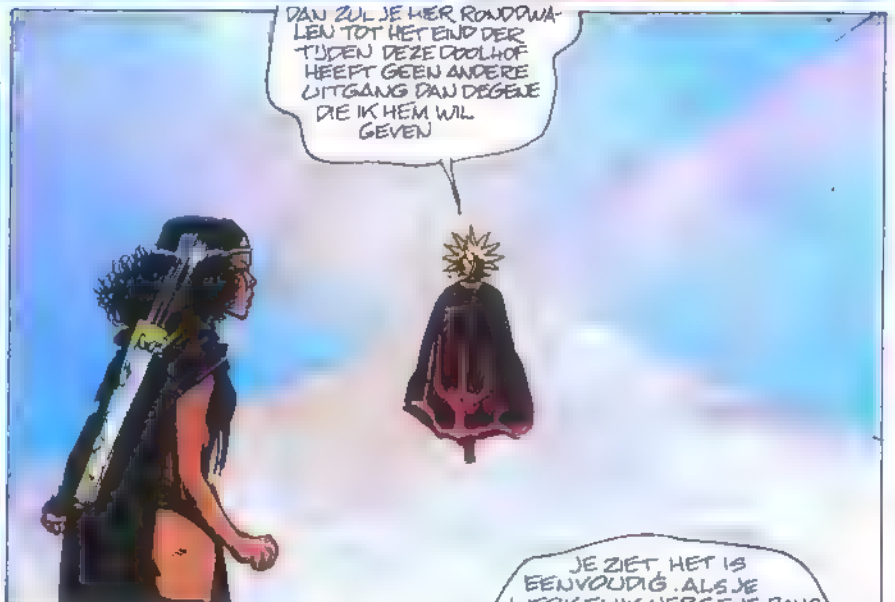
WAAR
WAAR WIL
JE ME
HEEN-
BRENGEN?

NAAR JE LOON OF JE
STRAF DAT HANGT
SLECHTS VAN
JOU AF!

EN ALS
IK
WEIGER?

DAN ZUL JE HIER RONDDWA-
LEN TOT HET EINDE DER
TIJDEN DEZE DOOLHOF
HEEFT GEEN ANDERE
UITGAANG DAN DEGEVE
DIE IK HEM WIL
GEVEN

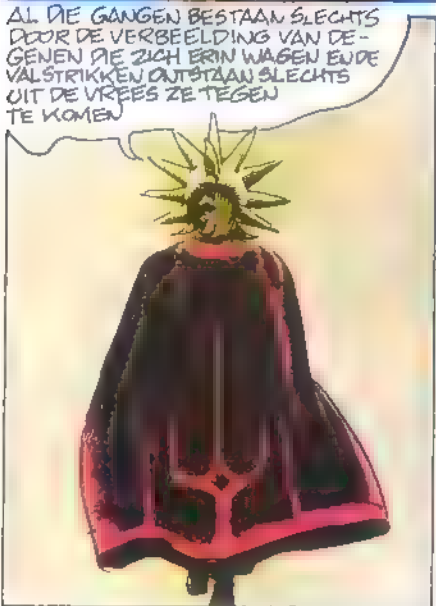

AL DIE GANGEN BESTAAN SLECHTS
DOOR DE VERBEEJDING VAN DE-
GENEN DIE ZICH ERIN WAGEN ENDE
VALSTRIKKEN OUTSTAAN SLECHTS
UIT DE VREES ZE TEGEN
TE KOMEN

MAAR HET EFFECT IS
ECHT GENDEG, WEES
DAARVAN OVER-
TUIGD

JE ZIET HET IS
EENVOLDIG. ALS JE
WERKELIJK NERGENS BANG
VOOR BENT KAN JE NIETS
GEBELKEN MAAR ER BESTAAT
NOODGEDWONGEN IN IEDER
WEZEN DE GEHEIME ANGST
VOOR IETS.

THORGAL

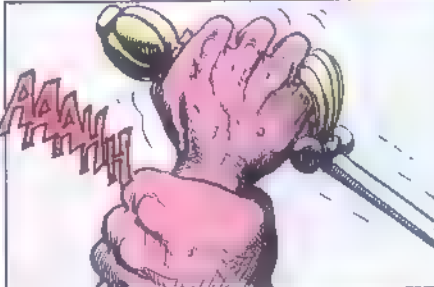
HET VERVOLG VAN
"HET LAND Q&A"
IS PAS VERSCHENEN
"DE OGEN VAN TANATLOC"

EN IK WEET
WAT JOU VAN
ONTZETTING
NEER ZOU DOEN
KRAMPEN KRIPS VAN
VAN-OR KIK NAAR DE
HAND DIE DE OOK OP
HEFT POUEN MIJN
RUG

KIK NAAR
JE HAND!

AAAA
AAAA
AAAA

DAT... DAT KAN
NIET... NEE,
DAT NIET...

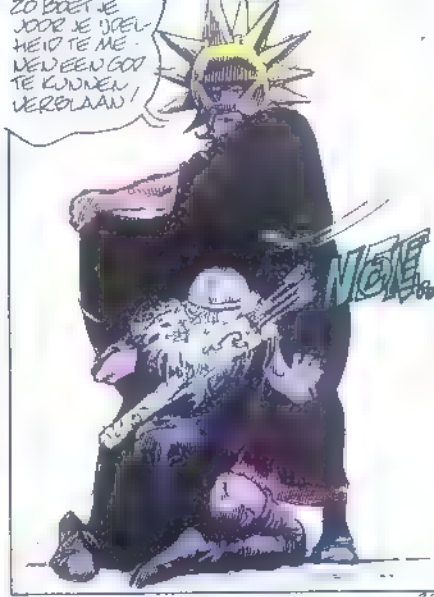
HA!
HA!
HA!

NEE! IK WIL NIET!
DAT NIET!...
DAT NIET...

OGOTA, IK GHEEK
JE... DE DOOD, GOED,
FOUTERING, ALS JE
WILT... MAAR
DAT NIET...
DAT NIET...

ZO BOET JE
DOOR JE 'HEIL-
HEID TE ME-
NEVEEN GOD
TE KUNNEN
VERBLAAN!

NOE!

IK ZAL JE
SLAAN ZIJN...
IK ZAL JE NERE-
RIG AANBIDDEN
DOE
MET ME
WAT JE
WILT...

MAAR
LAAT
ME
NIET...

ALS HIJ GEEN WATER MAAKT DAN HEEFT HIJ WEL EEN OLIELEK !!!

IK HEB BESLOTEN VAN TUFFERTJE TE VERANDEREN!

IK HEB EEN SHUKESHUKI
750 TL RAAD BESTELD
STANDAARD
MET ANT-RADAR

GEKNOPEN
HEER

Z

WAT IS DAT VOOR BEEST EEN SHUKESHUKI?
KUN JE DAT ETEN?

DAT IS EEN
MODERNE MOTOR
FOSSIEL!

IK WEEET NU AL 1 JEFEN JAAR
DAT ER N GAATJE N Z N ONT
BRAND RISKAVIER ZT MAAR
NU SLAAN HEE KLEP-
PEN DOOR

DE SHUKESHUKI TYPE RAMA-
MOTO IS EEN JAPANESE MOTOR
DIE VLR SPWNT ALS EEN
F311 JAMA. GAS GEVEN EN
HOJ JE VAST!

VROOM

DUPA! IK HEB AL VEEL VER-
DRAGEN MAAR A JE HET S-
JECTEL OF TWEE WEE TKEI
VADWAT X DROOMT DAN STEP K
ERMEE EN NEEM EEN ADJO-
LAAT!

GEKNOPEN?

HET 2 JAPANESE
NRI JKEITEN EN JE KLEUR
S GEHEEL NAAR KEUZE
VAN DE KANT.

MTS
DE GEEL
WORDT

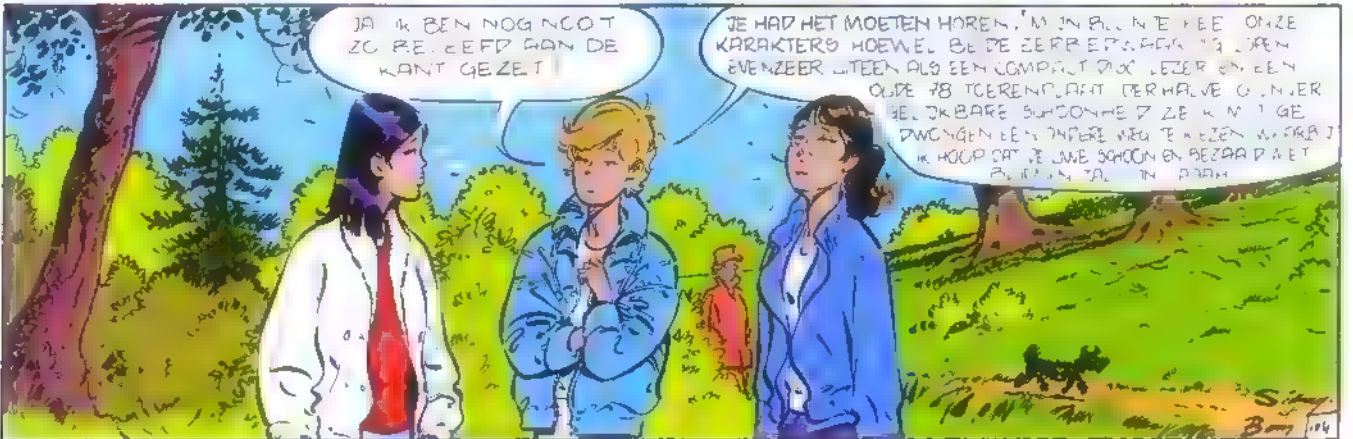
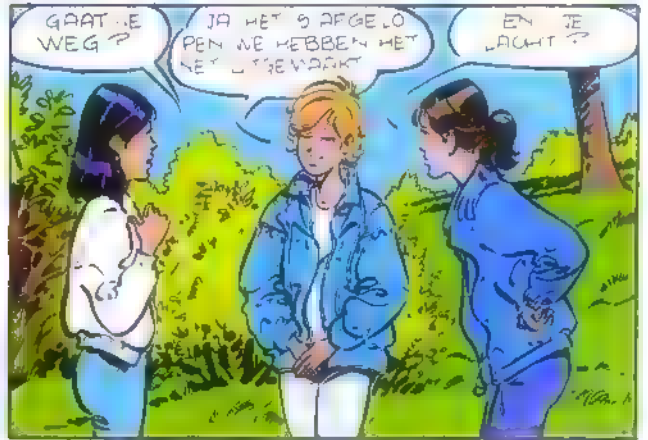
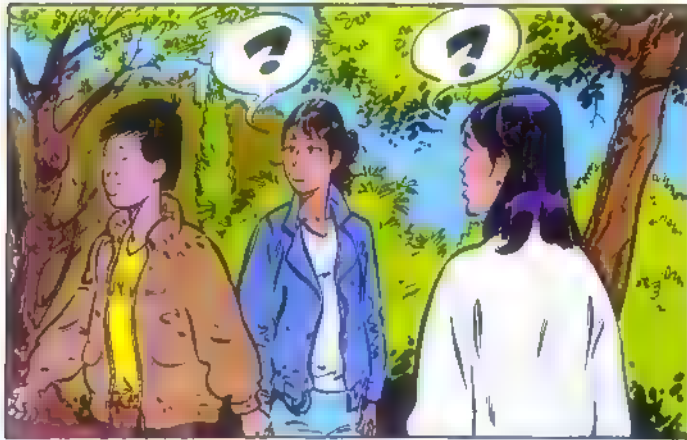
OP NAAR SHUKESHUKI!

EINDELJK!

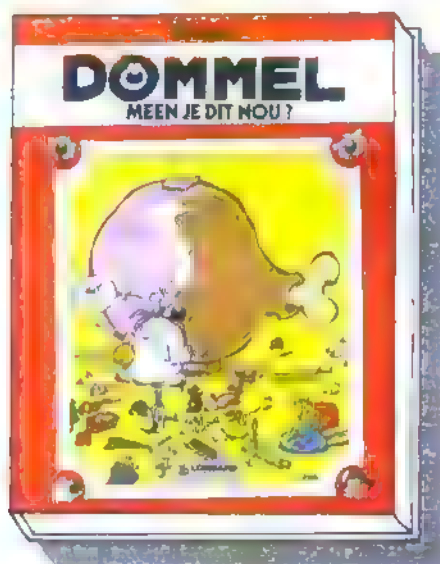
TOYOTA HUBB
MOTORLEIDING LAARZEN HELMEN

OCH HET
ZIJN
AESTERLNGEN

IK HEB ALWEER
DAT GEVOEL

Nieuw bij Lombard!

Dommel
«Meen je dit nou?»
door Dupa
album nr. 15

Julie, Klaartje, Cécile en de anderen
«Wow, heb je die gezien!»
door Sidney en Bom
album nr. 2

Meneer Edouard
«Kriebels in je buik»
door Didge
album nr. 1

Knipoogje
deel 7
door Ernst
Collectie «Kaleidoscoop»

«De fantasierijke rondvaart»
door Rosinski en Smit-le-Bénédicté
album nr. 1

IAN KALÉDINE

NOVEMBER 1987

M	30	2	9	16	23
D		3	10	17	24
W		4	11	18	25
D ^o		5	12	19	26
V		6	13	20	27
Z ^a		7	14	21	28
Z	1	8	15	22	29

WAPENSTILSTAND

FEEST V/D DYNASTIE (B)

ALLENHEIDEN

«Elke duizendste generatie wordt er een volmaakt kind geboren. Het bezit goddelijke krachten en wordt naar de mensen gezonden om ze vele weldaden te doen en ze eraan te herinneren wat barmhartigheid is. Dat kind leeft nu. Het is opgevoed in een Tibetaans klooster, maar handlangers van de duivel hebben het ontvoerd. Volgens het orakel Nechlung kan het alleen gered worden door een Uitverkorene, een man die woont in de Stad der Engelen zonder zelf een engel te zijn. Die Uitverkorene ben jij.»

Stel je voor dat je in Los Angeles woont en op een dag belt er een schone vreemdelinge aan die je dat meedeelt. Je zou toch op z'n minst verbaasd zijn. Verstandelijk aarzel je zo'n verhaaltje te geloven. Toen Kees Lang bij Chandler Jarrell aanbelde en hem hetzelfde vertelde, geloofde hij er evenmin een woord van. Hij dacht dat de jonge vrouw beter van de drugs had kunnen afblijven, en bovendien al die oosterse mystiek was toch niets voor hem. Maar langzaam maar zeker kreeg hij steeds meer aanwijzingen dat dit dolle verhaal volkomen waar was. En het ligt voor de hand dat het niet lang zou duren of hij raakte in een adembenemend avontuur terecht.

Chandler, ingewijd door de geheimzinnige Kala en de «eerbiedwaardige» doctor Hong, verzeilt inderdaad al snel in een reeks uiterst gevaarlijke situaties. Eerst krijgt hij al te maken met de «Hell's Angels», de engelen van de hel, die hun naam hier veel eer aandoen. Daarna bindt hij de strijd aan met een Chinese restauranthouder, doorkneet in de vechtkunsten, en vervolgens met een hele sleep ontsnapt uit het Griezelkabinet. Omdat Sardo, de geduchte leider van de ontvoerders, hem in zijn dromen aanvalt moet hij zich zelfs tweemaal stellen tegen de verleidingen die uit zijn onderbewuste opduiken. En tenslotte moet hij, om niet in de duizend vallen van een soort inwijdingsparcours te belanden, de raadsels oplossen die een oude, eerder cynische dan wijze Tibetaanse monnik hem stelt...

Maar een voor een weet onze uitverkorene de hin-

THE GOLDEN CHILD

dernissen te overwinnen. Als hij dan in een hevig gevecht het beroemde 'Kruis van Ajanti' heeft veroverd (een heilige dolk waarvan de wond dodelijk is, zowel voor demonen als voor de Gezondene der goden), hoeft hij nog slechts in een genadeloos tweegevecht de machtige en wrede Sardo uit te schakelen. Hij is des te meer vastbesloten zijn opdracht te volbrengen doordat Kees Lang is gedood tijdens een gevecht met de lijfwachten van de Satan en omdat alleen het Gouden Kind de jonge vrouw weer tot leven kan wekken. Maar dan moet hij dat kind vinden voor zonsopgang.

EEN GOUDEN ROL

«Het Gouden Kind» betekent een gouden rol voor degene die bekend is als een onweerstaanbare en onvergetelijke «Beverly Hills Cop». Als aankomend superster, door deze enorm succesvolle filmcomédie, werd Eddie Murphy letterlijk overstelpt met aanbiedingen. Maar boven het gemak van een filmserie waarin hij steeds dezelfde sympathieke en buitenissige politieman hoefde te spelen, koos hij het risico te wachten op een goed scenario, waarmee hij zijn veelzijdige acteurstalenten een kans kon geven. Intussen had hij echter niet stilgezeten. Want Eddie Murphy is niet alleen een buitengewoon acteur: als

getalenteerd musicus, conferencier en zanger profiteerde hij van deze rustpoze om een paar platen op te nemen die allemaal beloond zijn met een Grammy Award (Oscar van de muziek). Aansluitend maakte hij een triomfante lijke tournee door de Verenigde Staten en een televisieshow. En omdat hij ook een verstandig zakenman is, heeft hij inmiddels zijn eigen productiemaatschappij opgericht.

«The Golden Child» is de eerste film waarvan hij zowel de producer als de hoofdrolspeler is. Het scenario, geschreven door Dennis Feldman, biedt Eddie Murphy inderdaad een uitstekende gelegenheid zich te vernieuwen, overigens zonder helemaal te breken met de doldwaze comediestijl die zijn specialiteit werd. Het idee om de strijd aan te binden met demonische machten en in een wereld rond te lopen die zowel avontuurlijke en fantastische trekken heeft als komische, sprak hem meteen aan. Chandler Jarrell, de Uitverkorene die hij speelt, beleeft inderdaad een buitengewone odyssee, die hem van Californië naar China voert en zelfs tot in het Oneindige, aan de Poorten van de Hel!

Om hem bij te staan in dit fabelachtige epos deed hij een beroep op de regisseur Michael Ritchie. Een goede keuze! Ritchie, voormalig assistent van de filmer Elia Kazan, heeft bewezen een zeer goed regisseur te zijn. Van zijn vorige successen noemen we vooral «The

Candidate» met Robert Redford, «Semi-Tough» met Burt Reynolds, «Divine Madness» met Bette Midler en «The Survivors» met Walter Matthau.

Zijn partners, hoewel weinig bekend nog, leveren prestaties die hun uitverkiezing rechtvaardigen. De beeldschone Charlotte Lewis, een Engelse ex-mannequin van Arabische oorsprong, speelt de raadselachtige Kee Nang. Na een veelbelovend debuut in «The Pirates» van Roman Polanski bleek zij geknipt voor de rol van de jonge, geheimzinnige Tibetaanse, waarvoor meer dan 500 kandidaten zich hadden gemeld. Charles Dance, afkomstig van de Royal Shakespeare Company, is de genadeloze en geduchte Sardo, wiens duivelse wreedheid die arme Chandler zoveel nangheid bezorgt. Een vak dat hij overigens verstaat. In «For your eyes only», een James Bond waarin ik mijn filmloopbaan begon, was ik al een gemenerik met duivelse krachten,» vertelt hij.

Jean-Louis LECHAT

TECHNISCHE KAART

Een Eddie Murphy-Paramount productie, uitgebracht door UIP

Regie: Michael Ritchie

Scenario: Dennis Feldman

Camera: Donald E. Thorin

Muziek: Michel Colombier

Spelers: Eddie Murphy,

(Chandler) Charlotte Lewis,

(Kee Nang), Charles Dance,

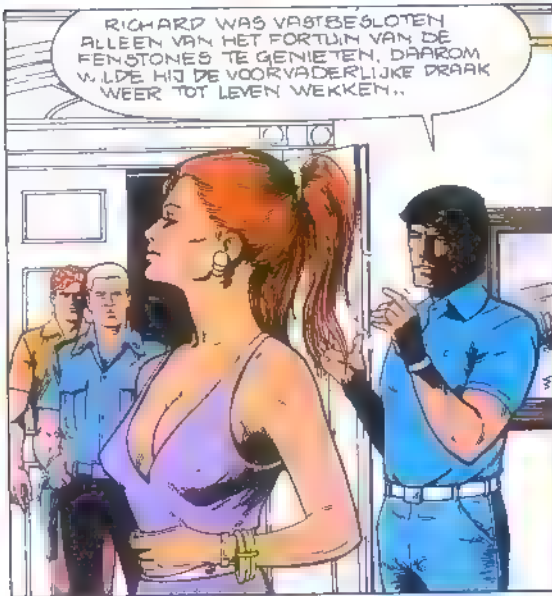
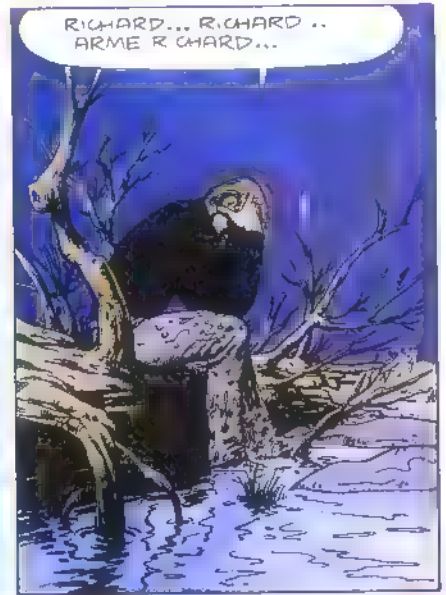
(Sardo), Victor Wong, Randall

Tex Cobb, James Hong

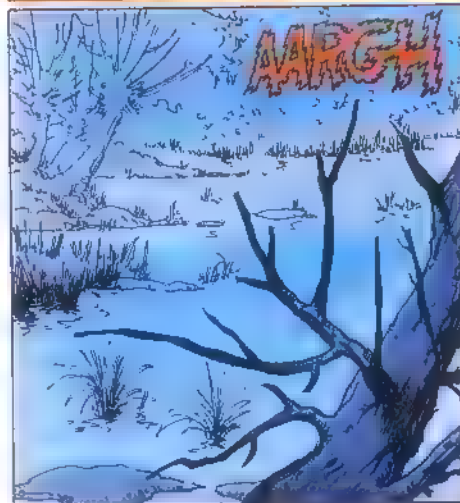

BOB MORANE

CORIA
HENRI VERNES

...WAT KRETEN, WAT NACHTELIJKE SCHRIJ-
GELS IN DE FEN-MOERASSSEN EN DE
BEHEERDING VAN DE PLAATSELIJKE
BEVOLKING DEED DE REST

RICHARD VOND EEN EERSTE
BLACHTOFFER VOOR HET
'MONSTER' HETZELF...

HIJ HAD AL ZIJN VOORZORGEN
GEMAKEN, HIJ HAD EEN
VALSE IDENTITEIT AANGENO-
MEN, VOOR WAT GELD
GEZORGD

DAARNA HAD HIJ JOHN EN
ETHEL KUNNEN DODEN ZONDER
VERDACHT TE WORDEN WANT ER
WERD AANGENOMEN DAT HIJ DOOD WAS

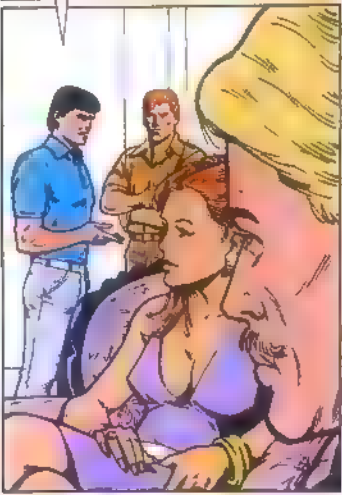
PRECIES... VEEEL LATER ZOU HIJ
DAN ERGENS ZWERVEND WORDEN
AANGETROFFEN, LIDDEND AAN
GEHEUGENVERLIES

SAMENVATTING: Terwijl John Fenstone in de greep zit van het monster, fluit Bob een meedelje dat de boe dadelijk kalmeert. Het mysterie wordt stilaan opgehelderd

DE DRAAK VAN DE FENSTONES

DE KOMST VAN JOHN EN ETHEL NAAR OKEFENOKEE STELDE RICHARD IN STAAT ZIJN PLAN NOG TE VERVOLMAKEN.

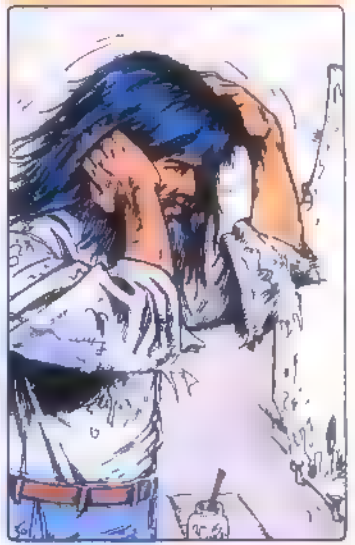
HIJ BEGON MET DE KLUIJE NAAR JIJ TE SCHAKELN DOOR HEM TE DODEN

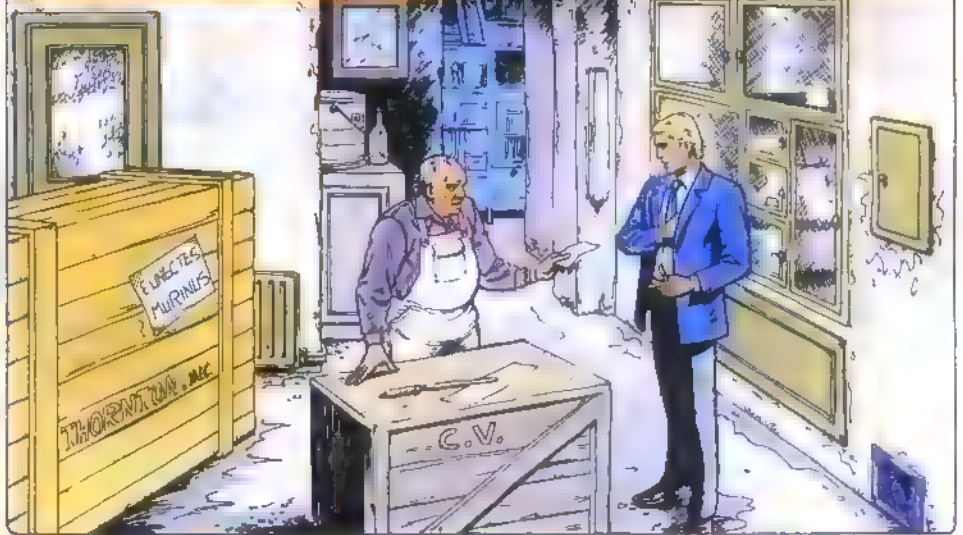
... DAARNA NAM HIJ ZIJN PLAATS IN

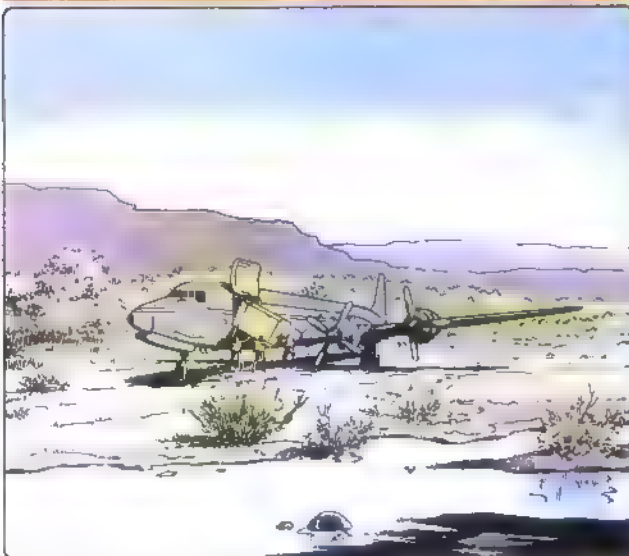
... DOOR ZIJN LITERLIJK AAN TE NEMEN...

IN MIDDELS HAD HIJ EEN ANALOGIE GEKOCHT

DIE LIET HIJ IN HET GEHEIM NAAR GEORGIA OVERVLIEGEN...

VOOR DIE TAAK HAD RICHARD WEER ZIJN GEWONE LITERLIJK AANGENOMEN, ZODAT HIJ VANUIT DE VERTE AANGEZIEN ZOU WORDEN VOOR JOHN, HETGEEN DE ZAAK NOG ZOU COMPLICEREN

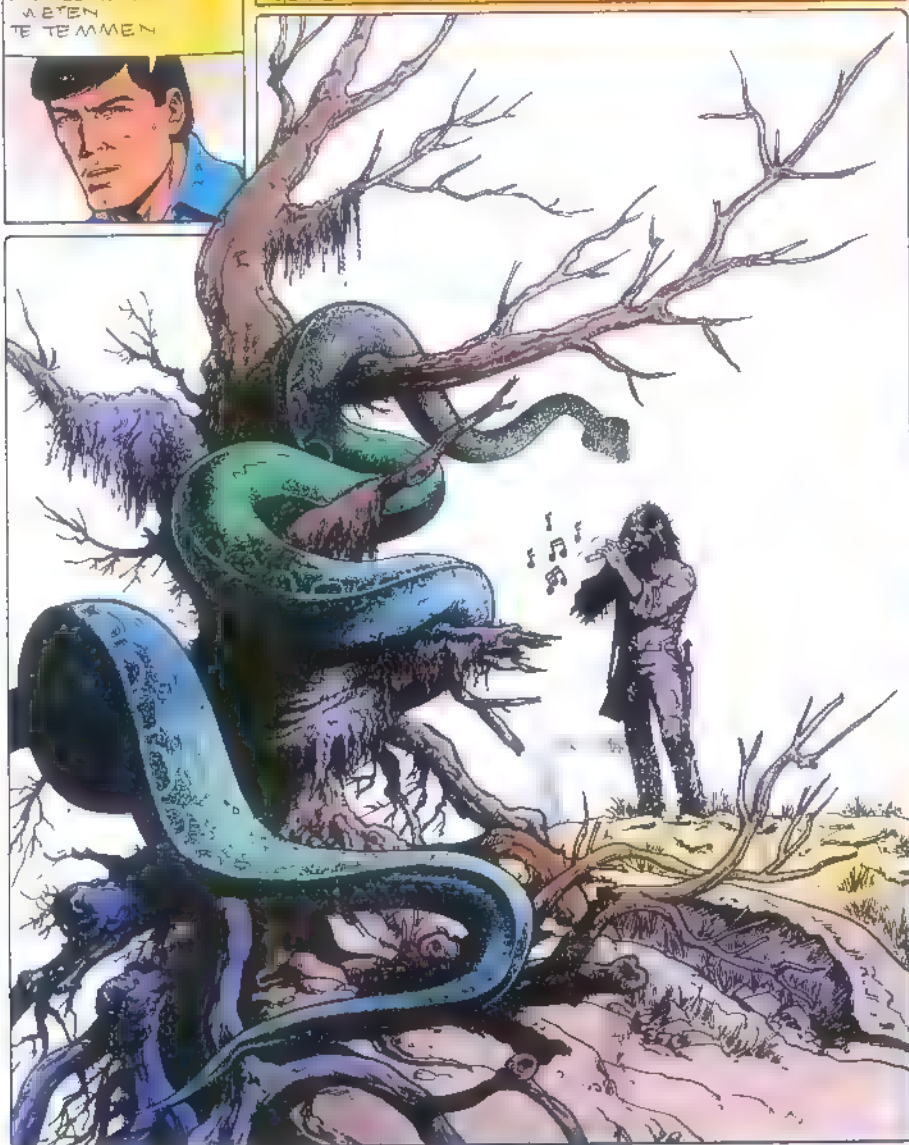

BOB MORANE

IK WEET NIET HOE JOHN DE ANACONDA HEEFT AETEN TE TEMMEN

ONGETWITFELD GEBRUIKTE HIJ DE FLUIT OF EEN ANDER MIDDEL DAT DE TOVENAARS IN HET AMAZONE- GEBIED KENNEN.

VERVOLGENS DOOPDE DE ANACONDA VERSCHILLENDE MENSEN, MAAR DAT KLOPTE MET DE PLANNEN VAN RICHARD

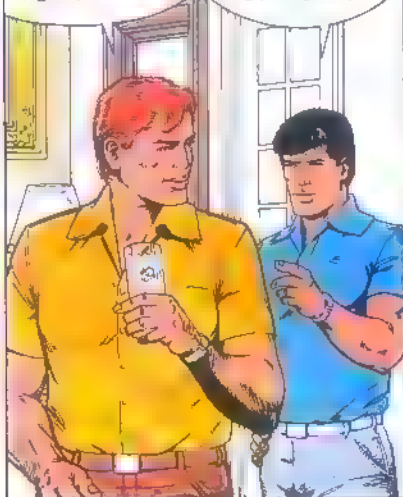

HIJ WILDE DE LEGENDE VAN DE DRAAK VAN DE FENSTONES DOEN HERLEVEN EN JOHN EN ETHEL DE MOER RASSEN NLOKKEN

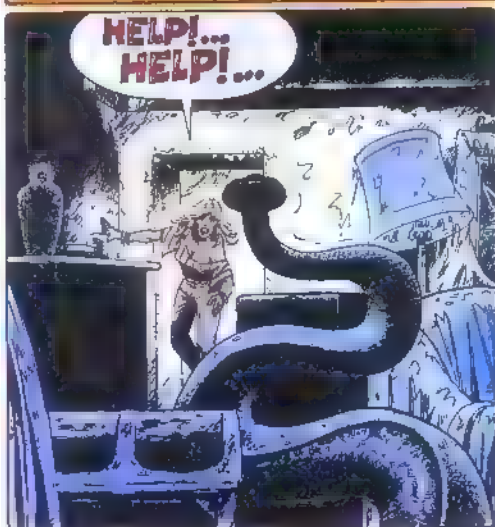

HELAAS VOOR HEM GING NIET ALLES VOLGENS PLAN

JA ETHEL SLOEG AL ALARM OP DE ZOLDER.

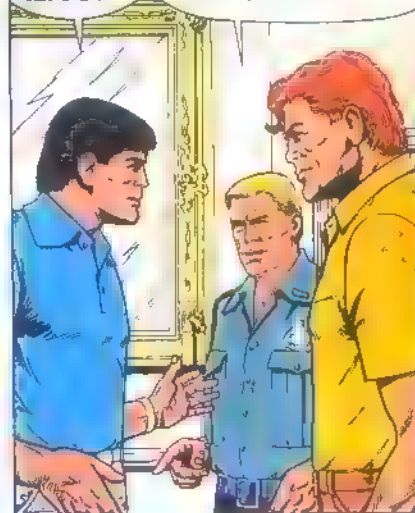

EN OM TE ZORGEN DAT ZIJN LIJST NIET ONTDEKT ZOU WORDEN MOEST RICHARD DE ANACONDA TERUGROEPEN...

HET VERVOLGEN KENNEN JULIE.

ALLES GOED EN WEL, MAAR HOE BENT U TOT DIE CONCLUSIE GEKOMEN?

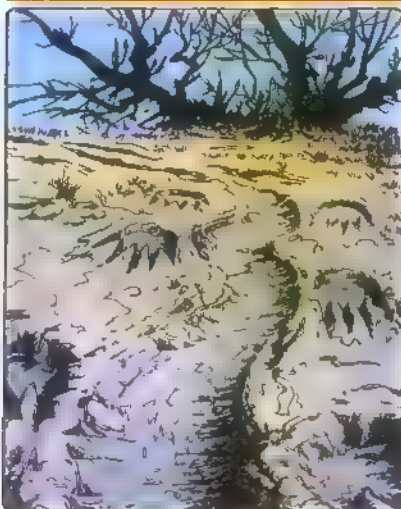

TOEN NATHANIEL BROWN VERDWENEN
WAS TROKKEN KWIL SPOREN M'N AANDACHT
HET WAS HETZELFDE SCORT SPEEKSEL
ALS BOA'S OVER HUN PROOF GRIJKEN
OM ZE TE VERSLINDEN...

ALLEEN DE AFDRIKKEN VAN DE
GROTE KALZEN MAAKTEN
DAT IK DE CONCLUSE NOG HET
TROK

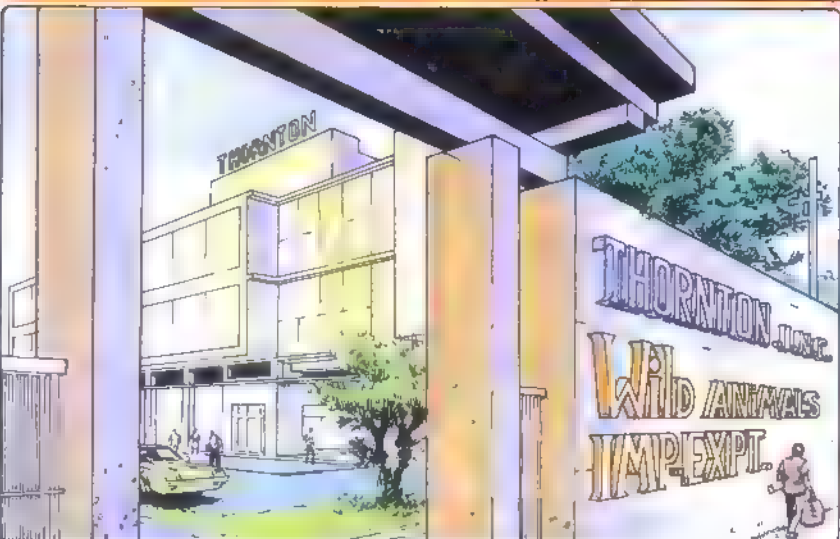
... LATER VERTELDE PERKINS ONS DAT
DE KIET IETS ENORM GROOTS EN
LEVENS HAD BEVAT...

HET WOORD THOR HAD NIETS TE
MAKEN MET DE DONDER... OUIT DE
GERMAANSE MYTHOLOGIE...

HET WAS DE VERMINNTE NAAM VAN EEN GROTE DIERENHANDEL
IN SAN FRANCISCO...

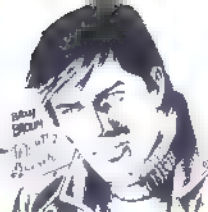
DE FLEO LIJM DIE WEER
VERDWEEN

BOB MORANE

EEN MONSTER AFKOMSTIG
UIT EEN ANDER TIJDPERK ...
ONTDEK HEM IN MIJN LAATSTE ALBUM
"DE MAMANTU ONTWAAKT"

... NET ALS HET GERAAMTE DAARUIT
MAAKTE IK OP DAT DE KIL ZENNAAR DOOR
IEMAND ANDERS VERVANGEN WAG

IEMAND DIE
OP JOHN
PENSTONE
LEEK.

ER BLEEF ME NIETS ANDERS OVER DAN TE
ZORGEN DAT JACK VOOR LOKAAS ZOU
GAAN SPELEN.

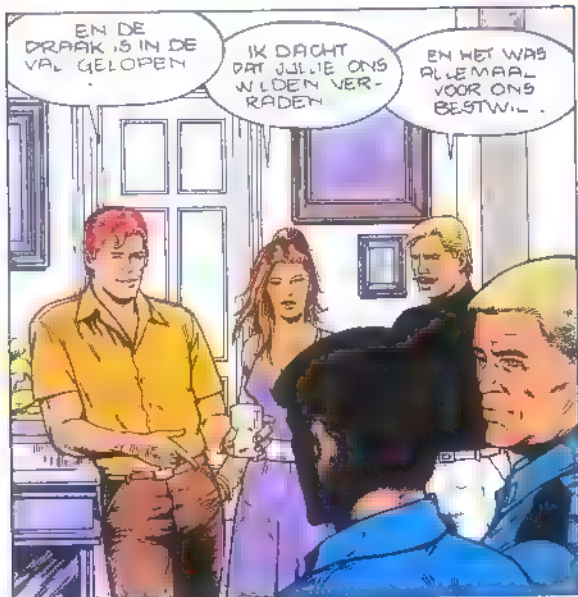
GEEN SKELET
TE
VINDEN

LI MOET
VOOR WAAR.
ZEGGER GAAN
SPELEN, COM-
MANDANT

IK
GELOOF DAT
HIJ HAPT!

DIE BELEDIGING
ZET K JE LATER WEL
BETAALD!

EN DE
DRAAK IS IN DE
VAL GELOPEN

IK DACHT
DAT JIJLIE ONS
WILDEN VER-
RADEN

EN HET WAS
ALLEMAAL
VOOR ONS
BESTWIL

DE WEGEN VAN
BOB MORANE
ZIJN ONDOOR-
GRONDELIJK...!
HAAAA

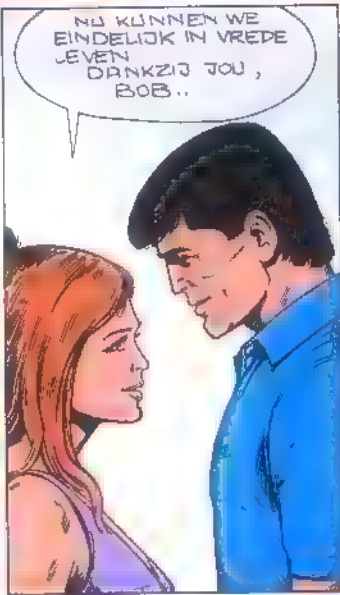
EN ZE
LEEFDEN NOG LANG
EN GELUKKIG EN KREGEN
EEN HELEBOEL KLEINE
DRAAKJES... GEZONDHEID!

JAMMER DAT
WE ER NIET IN
GESLAAGD ZIJN
DE SCHULDIGE
TE
PAKKEN

DAAR BEN IK
NOG NIET ZO
ZEKER VAN

IN ELK GEVAL
HEEFT ONZE ARME
RICHARD VOOR
ZIJN MISDADEN
GEBOT

NU KUNNEN WE
EINDELIJK IN VREDE
JEVEN
DANKZIJ JOU,
BOB..

EINDE

DE KIJKBUISKINDEREN

Zou
Harrison Ford
dit jaar
de Oscar
krijgen
of blijft hij
weer eens
in de kou
staan?

OH, WHAT A NIGHT

Het zal niet lang meer duren of het komt er aan. Het avondje van ome Oscar en zijn twintigtal vergulde neefjes. De jaarlijks terugkerende expositie van nietsont-hullende décolletés en spannen-de schouderpaletten. Hollywood dirkt zich op om de collega's te vieren, achter beroemde gezichten schuilt slechts één gedachte: jaloezie. Want buiten de ongeveer zeventig genomineerden zitten er zo'n drieduizend gefrustreerden in de Dorothy Chandler-zaal in Los Angeles. De «Academy of Motion Picture Arts and Sciences» reikt immers zijn Oscars niet aan iedereen uit, «may the best (wo)man win» is het devies. Oscars betekenen box office. Commerciële nauwelijks draaiende films veranderen door dat ene beeldje in kaskra-

kers. Reeds winstgevende films krijgen nog grotere financiële impulsen.

Maar Oscars zijn eigenlijk eerder morele overwinningen en dat maakt zo'n uitreiking juist bijzonder. De spanning die op de gezichten af te lezen valt als de gastvedette de onsterfelijke woorden «and the winner is...» uitspreekt, de ontgoocheling bij de naamafroeping van de vier overige kandidaten, de uitbarsting van vreugde bij de overwinnaar en zijn gevolg, de tranen, de grijns. Het is Hollywood op zijn best, het is TV op zijn sterkst, het is de Amerikaanse droom op zijn hoogtepunt. En het geeft een voldoening te merken dat mensen die een heel jaar, een hele tijd of een heel leven gewerkt hebben om een zo perfect moge-

lijke presentatie af te leveren, daarvoor beloond worden. Het heeft iets ijskremachtigs — als je braaf bent, dan krijg je straks een ijskrem — alleen zijn het aantal «bollen» hier meer waard. Sally Field met tranen in de ogen krampachtig de Oscar zien vasthouden, Jane Fonda hem voor de camera stekend en haar vader toeschreeuwend «ik kom hem brengen», Vanessa Redgrave een pleidooi voor de vrede houdend. Het zijn kleine brokjes emotie die meestal weggewist worden door die 625 lijnen, maar die bij de grootste variety show die Amerika kent af en toe wel eens opduiken. *Hooray for Hollywood*, zullen we maar zeggen.

Dirk T. Mattee

Ten Tjide van de Bijbel

door Jean Torton en Claude Lambert

WAT ZEGT DE WETENSCHAP ERVAN?

Jozef spreekt recht over zijn broeders

Volgens Genesis 44 werpen Jozefs broeders, die door zijn huisbestuurder zijn aangehouden, zich aan zijn voeten en bekennen hun schuld: ze hebben hun broeder Jozef uit afgunst gedood, lang geleden, en God straft hen nu door hen schuldig te maken aan een onwaardige diefstal. Ze trachten zelfs niet zich te rechtvaardigen, zo overduidelijk is het bewijs — hoewel het vals is (want Jozef zelf heeft de valstrik gezet) — en vooral omdat ze in hun ongeluk Gods wraak zien.

Uiteindelijk blijkt de doortraptheid van Jozef niets anders dan een strategie om het berouw van zijn broeders op de proef te stellen. En als blijkt dat ze ditmaal een grote moed en edelmoedigheid ten toon spreiden, barst de onderkoning in tranen uit, omhelst hen, onthult hun dat hij hun broeder is en vergeeft hun schuld. Het volmaakte happy end van dit verhaal laat zien dat Gods wegen weliswaar ondoorgrondelijk zijn maar dat hij de zondaar liefheeft en hoopt op diens berouw.

Het is dus een parabel, een voorafbeelding van «De Verloren Zoon» uit het Evangelie. Bestaat er in de Oude-Egyptische werkelijkheid die nu beter bekend is een context die kan verklaaren waarom die historische achtergrond gekozen werd? Inderdaad.

Het recht van de farao

Het recht dat Jozef spreekt uit naam van de farao, is voor de bijbelauteur dan wel het beeld van de goddelijke rechtvaardigheid, maar blijkt wel degelijk geïnspireerd op het faraonische rechtssysteem.

Net zoals in China de keizer, bijgenaamd «Zoon des Hemels», tegelijkertijd het beeld, de belichaming en de bewaarder van de kosmische orde is, zo is de farao van Egypte zowel de middelaar tussen zijn volk en de hemelse wereld als het levende en handelende symbool in de gemeenschap van Maät, de (godin van de) Rechtvaardigheid, die gelijk staat aan de universele harmonie. In Egypte ligt de rechtspraak in handen van rechters, schrijvers die door de koning benoemd zijn. Ze spreken recht in zijn naam. Bij ernstige delicten of als de beklagde in hoger beroep gaat omdat hij meent niet goed beoordeeld te zijn, kan de zaak tot voor de «onderkoning» komen (of vizir, zoals men tegenwoordig meestal zegt, van het Perzische

woord *vitchira* minister). In Egypte zijn meestal twee vizirs, een in het noorden en een in het zuiden. Uiteindelijk beslist de farao. De meest gebruikelijke straf bestaat uit **stokslagen**; een bepaald aantal, naar gelang de overtreding, op de rug. Een gruwelijker straf is het afsnijden van de oren of de neus van de misdadiger: zijn mismaakte gezicht zal hem voorgoed als veroordeelde kenmerken. Tenslotte is er de doodstraf.

Maar op elk niveau van de rechtspraak wordt de rechter geacht de koning te vertegenwoordigen, die zelf het symbool van Maät is. Als hij zich vergist of verkeerd vonnist, moet hij rekenschap afleggen aan de farao en loopt hij kans zelf de straf te krijgen die hij ten onrechte heeft opgelegd.

Tenslotte is de koning verantwoordelijk schuldig aan de goden. Men moet daarbij in het oog houden dat dit «ondermaanse» rechtssysteem een afspiegeling is van de «hemelse» rechtspraak, de rechtbank waarvoor alle mensen zullen verschijnen, de farao als eerste. Want in tegenstelling tot de Hebreeuwen tot de 3e eeuw v. Chr. — voor wie na de dood iedereen «ter helle zal dalen» (naar de eheol, de «Wereld zonder licht»), net als voor de Grieken en Romeinen — geloofden de Egyptenaren in een waar leven na de dood. Als op de weegschaal van Maät, voor de rechtbank van Osiris (de god der doden) het begane kwaad zwaarder blijkt dan het goede, dan wordt men uitgeleverd aan de Verslinder: een monster met een krokodilnek en het achterlijf van een nijlpaard. Overweegt het goede, dan voert Horus zelf je naar Osiris, en word je triomfanteilijk ingehaald in zijn paradijs. Het is duidelijk dat deze visie op het hiernamaals vooruitloopt op de latere Joodse — vooral Franse — inzichten en natuurlijk ook op de Christelijke opvatting.

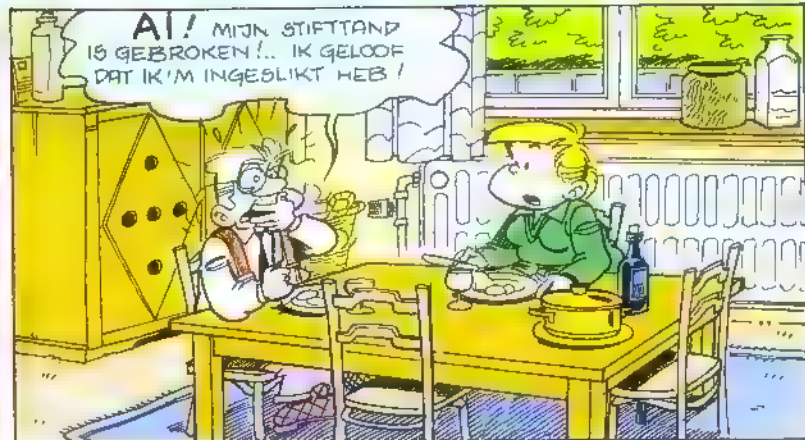
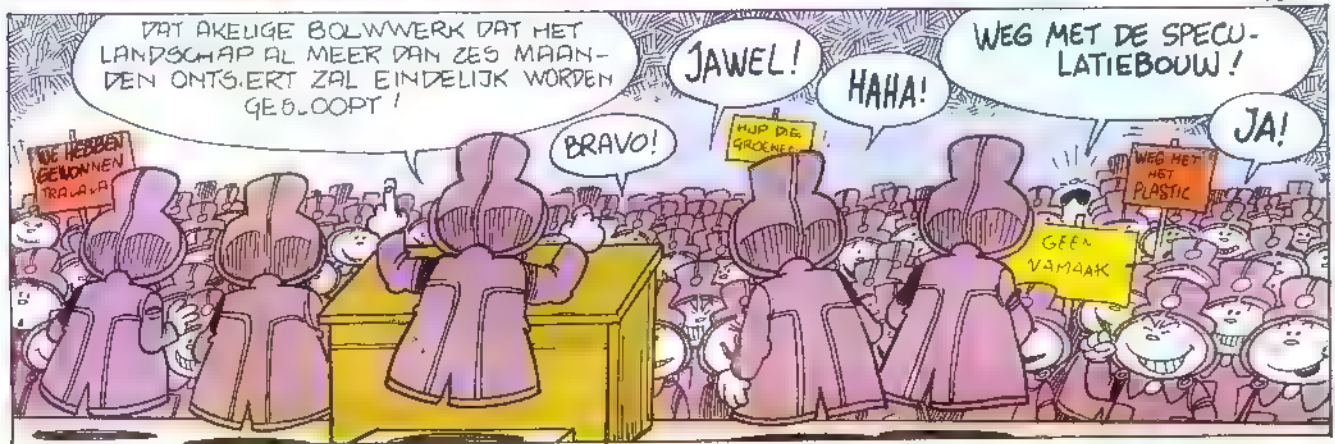
Wat betreft de rechtspraak van de Egyptische rechtbanken geeft deze visie van het «Oordeel van Osiris» aanleiding tot twee opmerkingen. De verheven opvattingen van de Goddelijke gerechtigheid die de Egyptenaren hadden kan ten dele berusten op het goede voorbeeld dat de koninklijke rechtspraak bood. Andersom kan de vrees voor de Verslinder en de hoop op het paradijs de schrijvers sterk hebben beïnvloed als ze zelf als vertegenwoordigers van Maät hun aardse rechtspraak moesten plegen.

O. Cair Hellen

Meneer Edouard

WAAR IS HET EERSTE ALBUM?
Kijk snel uit, naar
"Kriebels in je buik"

BUDDY LONGWAY

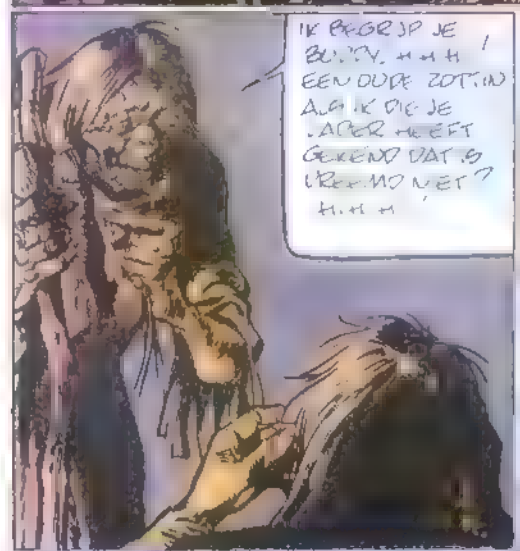
...de oude squaw die in haar broer's H... en
ve... as h... de... dat... Harold... vader... ges...

GROOT PAARD PROBEERDE DE DONDERSTIC EN HE
LUSTE... E... EN VAN HARDE...

IK LUISTERDE NATUURLIJK LUISTERDE IK MAAR
IK KON HET NIET VOLGEN... DIE OUDE NIJ JAARDE
HAD ECHT MIJN JAAR GEKEND... HET WAS OM
DUIZELIG VAN TE WORDEN

IK PROEIJ JE
BUDDY... H... H...
EEN OUDE ZOT... W...
AL... K... DIE JE
... ACHTER... HEEFT
GEKEND DAT... G...
... NIET...
H... H... H...

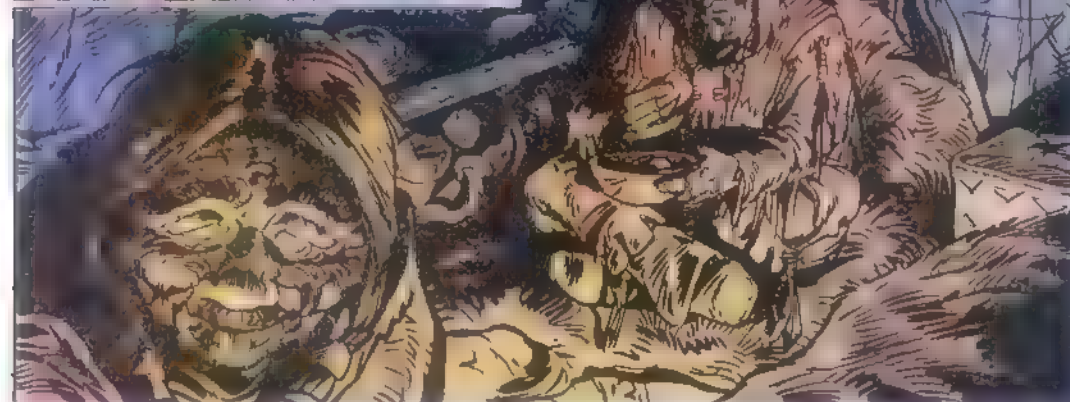

HER EET
EN DRINK JE
HEET HET
NODIG

ZE LAS MIJN
GEDACHTEN NAAR
BL... E... A...

IREEMD HOE O NOEN
OPEENS KUNEN
VERANDERN... DIE
OCHTEND NOG VAN
MIJNENIGE ZORGE
TE VERWODING VAN
GR... E... WO... EN...
AVO... E... ME ALLEEN
HET BEELD VAN MIJN JA
DER... NI... MAAR VOOR
... E...

... NI... MEER DAN 40 JAAR HAD... K... A... GEEN
... ECHT MEER VAN MIJN VADER... EN
... OPEENS... DEZELFDE DAG...

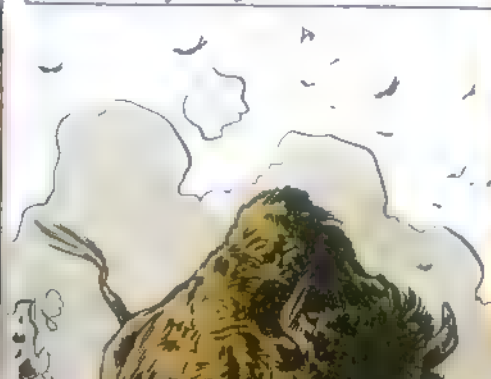

BUDDY LONGWAY

DERIB

NU JE LICHAAM WEER VERZAD, GO IS
MOETEN WE JE GEEST NOG DUIDEN,
HIMHI!

HAROLD ROODHOOFD WERD AL SNEL DE JREND VAN DE MENNELIJKE WEZENS
...HIJ JAAGDE MET ONZE JAGERS HIJ SLEP N ONTE TIPIS HIJ LEERDE ONZE
TAAL EN WIJ DE ZIJNE...

TOEN, OP EEN DAG, JROED HIJ AAN GROOT PAARD OF HIJ EEN
HOUTEN TIPI MOCHT BOUWEN IN DE HEUVELS BOVEN HET
KAMP. MIJN KLEINE BROERTJE 'DE-MET-ZIJN-HART-LUISTERT'
EN KLEINE MAAN KWAMEN VAAK BIJ HAROLD ROODHOOFD

PAS OP, DAT
IS SCHERP!

"DE-MET-ZIJN-HART
LUISTERT" WAS
ZIJN NAAM WANT
WAKANTANKA
HAD GEWILD
DAT HIJ KON
SPREKEN NOCH
HOREN...

DAG AAN DAG BOUWDE HAROLD ROODHOOFD ONDER ONZE
VERBAARDE OGEN AAN ZIJN HOUDEN T.P.I...

JE HOORT MIS-
SCHIEN NIET,
MAAR JE KIJKT
WEL GOED
KIJKEN, DIE-
MET-ZIJN-
HART-
LUISTERT...

IN HET LAND WAAR IK VANDAAN KOM OVER HET
GROTE WATER, ZOALS JULLIE ZEGGEN, MAakte IK
HUIZEN VOOR ANDEREN. IK WAS TIMMERMAN...

MIJN VADER HEEFT ME
DAT VAK OEGLEERD, EN
IK HEB ER ALTIJD VAN
GEHOUDEN...

IK GELDOEF DAT HIJ IN HET BE-
GIN NIET TEGEN ONS SPRAK,
MAAR ZIJN LEVEN WEER BE-
LEEFDE ZOALS HIJ HET SOMS
IN ZIJN GEDACHTEN ZAG... EN
DAARBY SPRAK HIJ...

WE HADDEN EEN RUIGTE
LEVEN, MIJN VROUW
MAUREEN, ONZE BABY
BUDDY EN IK, TOT DIE
ORDEVE NACHT...

HAROLD!...
WORD WAKKER!
RUIK
JE NIETS?

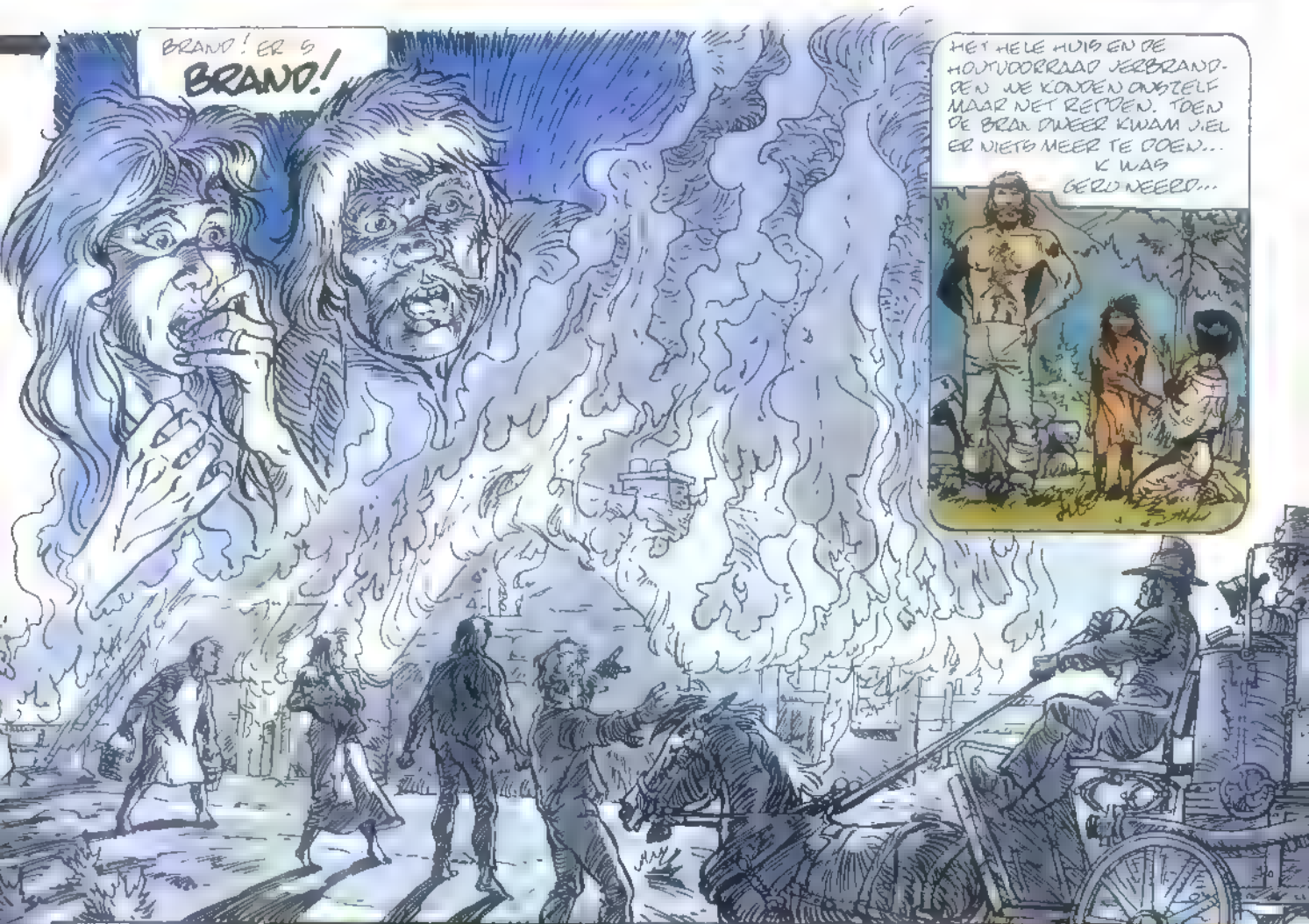
BUDDY LONGWAY

"HOOKA-HEY",
DEEL 15 VAN MIJN AVONTUREN
IS PAS VERSCHENEN!

BRAND! ER IS
BRAND!

HET HELE HUIS EN DE
HOUDVOORRAAD VERBRAND-
DEN. WE KONDEN ONZELF
MAAR NET RETTEN. TOEN
DE BRAND OMEER KWAM VIEL
ER NIETS MEER TE DOEN...
IK WAS
GERONDNEERD...

IK WAS NIET GELUKKIG
TE KENNEN OM HET ME
NOS TE HERINNEN...
MAAR HET
VUUR HEEFT HET
BEPAAKT WEL OFN
DE FAMILIE GEMUNT.

HET VUUR GEEFT EEN
VAN VERANDERING. JE ZOU
NOOIT GEWORDEN ZIJN WAT JE
BENT ALS HET VUUR ZIJN ROL
NIET HAD GESPEELD DE NACHT
HIHIH... MISSCHIEF HEET
HET NOS WEL VERRASSINGEN
VOOR JE IN PETTO, HIHIH...

WAAROM
ZEG JE
DAT
KLEINE
MAAN?

NOEM MI NIET
KLEINE MAAN IK
DRAAG DIE NAAM
NIET MEER...
NU NOEMEN ZE ME
DWARZE WISHEID.
LUISTER NAAR
HET JERUVALS,
DAN ZUL JE HET
BEGRIJPEN...

ADLER

SAMENVATTING: Adler die aanvaardde om voor Gassner te werken heeft als opdracht het yacht van de Big Boss, de PDG van de Didom Becco LTD in het oog te houden. Maar ze komen er niet uit want Maya en haar helpers hebben de rekening met de booswicht reeds verrekend.

INTUSSEN HEEFT FEW, MORE, WRIGHT, DE COMPAGNON VAN BELLO, OP HET YACHT NIETS GEMIST VAN DE AANVALS...

MY GOD! BELLO DOOD! DAT VERANDERT ALLES...

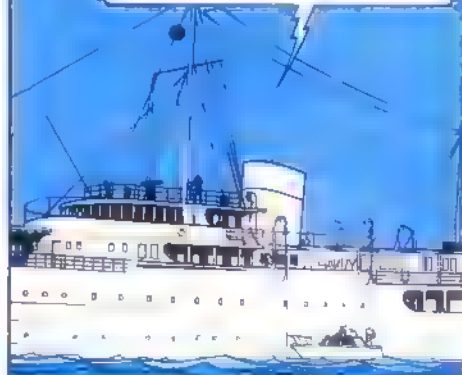
IK KWAM D' DAT SLECHTE NIEUWS BRENGEN... MAAR IK ZIE DAT...

COMMANDANT, GEEF BEVEL HET ANKER TE LICHTEN... WE GAAN TERUG NAAR SAN FRANCISCO...

MAAR MENSEN... EN MENSEN BELLO? MOETEN WE NIET...?

ZINLOOS... HIJ HEEFT AL EEN GRAF DAT HEM PAST...

GASSNER Kijk! Het Yacht! Het gaat JETREKKEN...

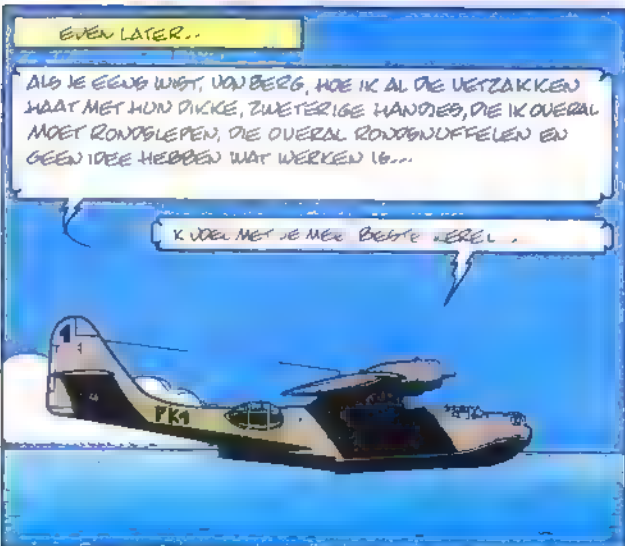
DAAR ZIJN WE MOOI VAN AF, IK ZAL ZE NIET TEGENHOUDEN! EN WAT KAN DIE BELLO MIJ EIGENLIJK SCHIELEN? HIJ IS NIET DE ENIGE VAN BELANGS HIER... IK BEN ER OOK NOG, VAN BERG, VERGEET DAT NIET! KOM, WE GAAN TERUG!

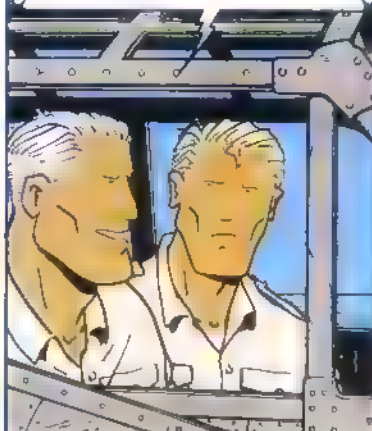
EVEN LATER...

ALS JE EENS WIST, VAN BERG, HOE IK AL DIE VETZAKKEN HAAT MET HUN Dikke, ZWETERIGE HANDEN, DIE IK OVERAL MOET RONDSLEPEN, DIE OVERAL RONDSNUFFELEN EN GEEN IDEE HEBBEN WAT WERKEN IS...

IK VOEL MET JE MEE BETTER VEREL...

OVERIGENS IS HET MAAR BETER DAT ZE HIER NIET BLIJVEN HANGEN... DE KERSTMAN KOMT NET VANAVOND...

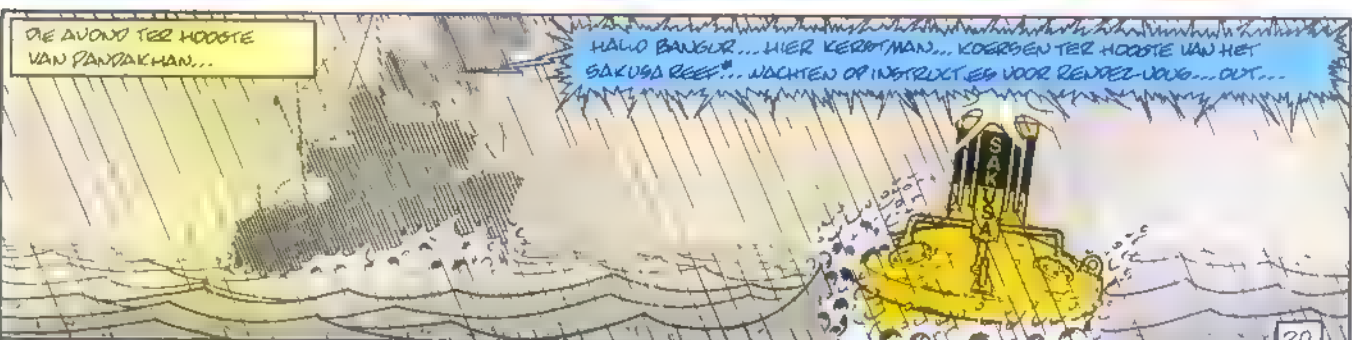
WEL WEL...

DE KERSTMAN? WAT BEDELT JE...?

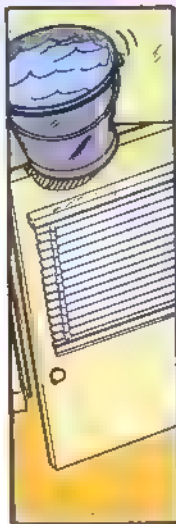
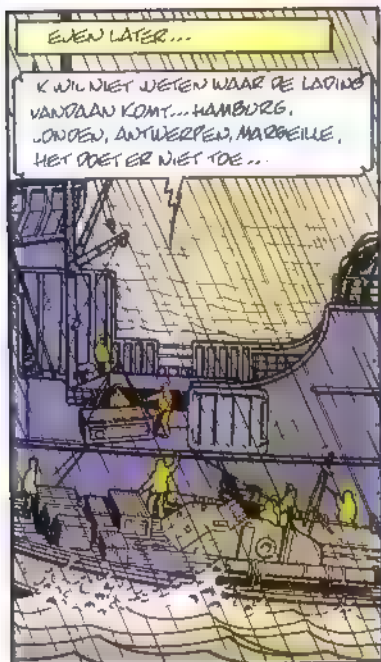

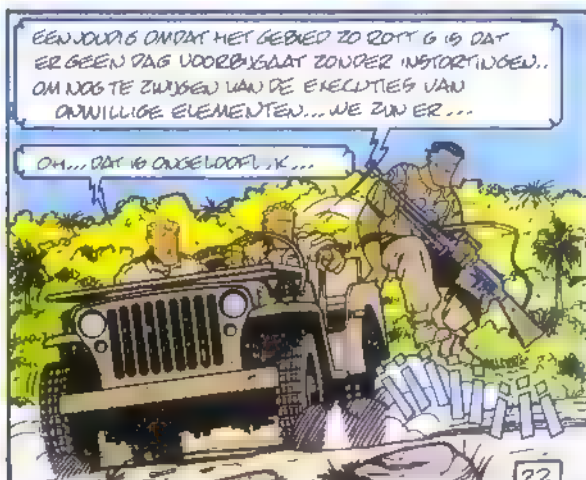
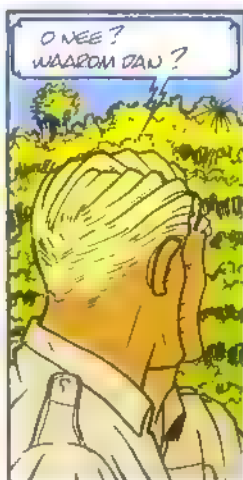
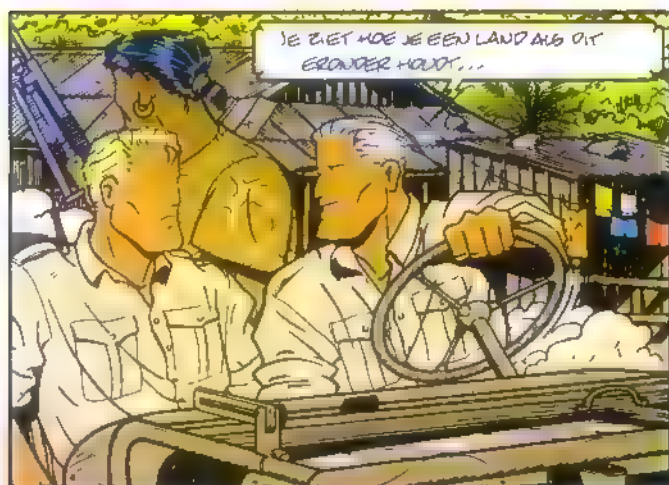
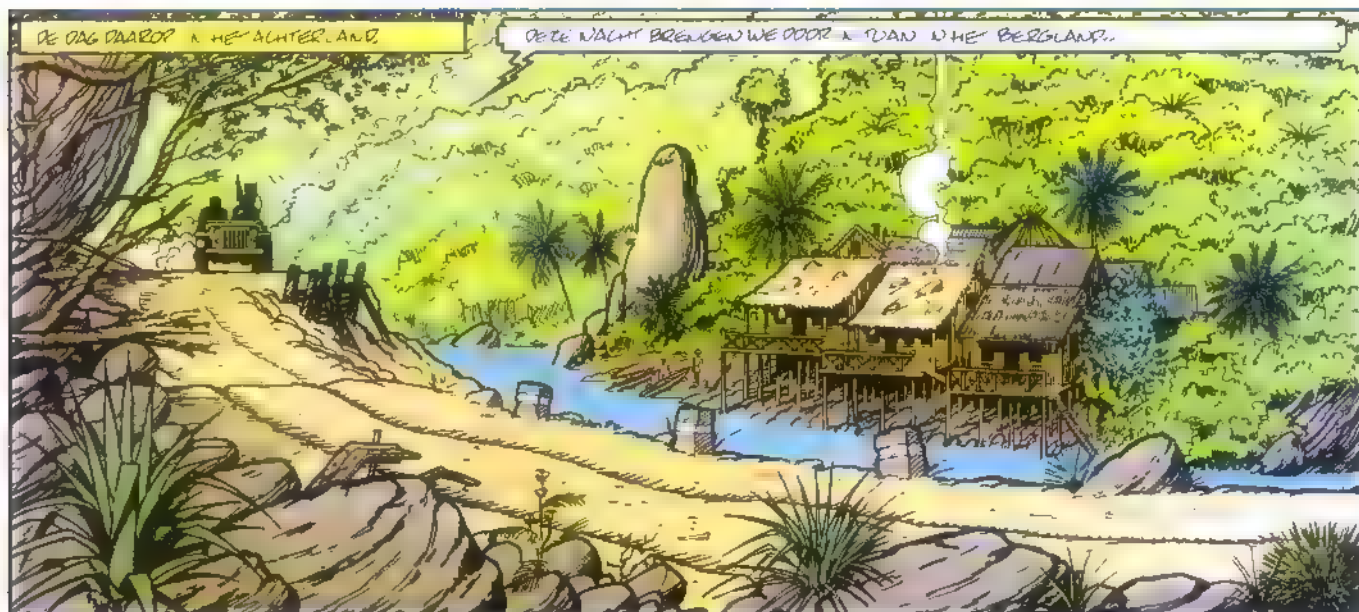
DE AVOND TER HOOGTE VAN PANDAKHAN...

HALLO BANGOR... HIER KERSTMAN... KOERDEN TER HOOGTE VAN HET SAKUGA REEF... WACHTEN OP INSTRUCTIES VOOR RENDEZ-VOEG... OUT...

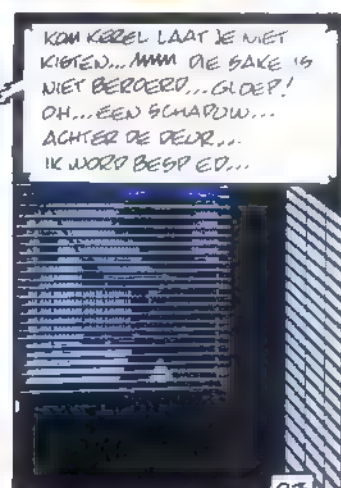
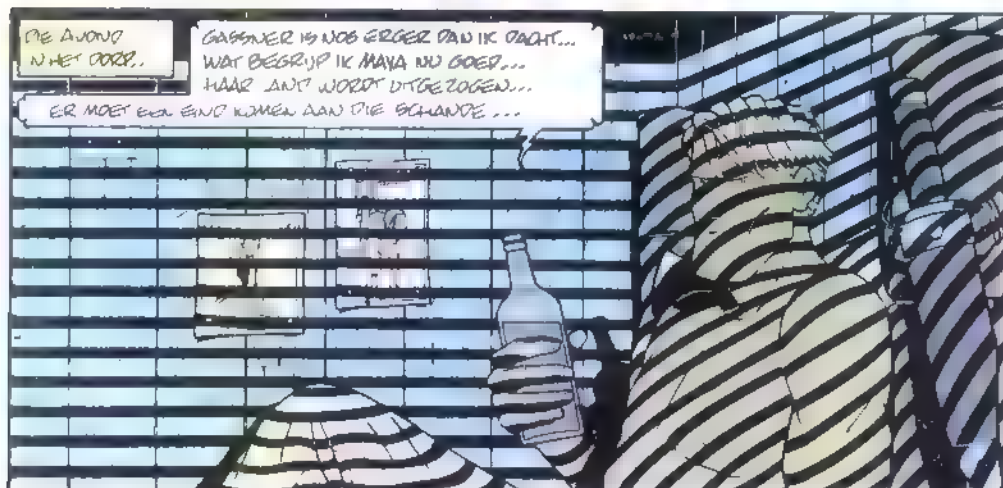
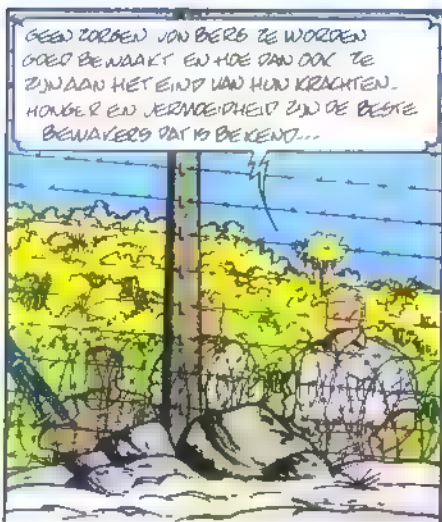
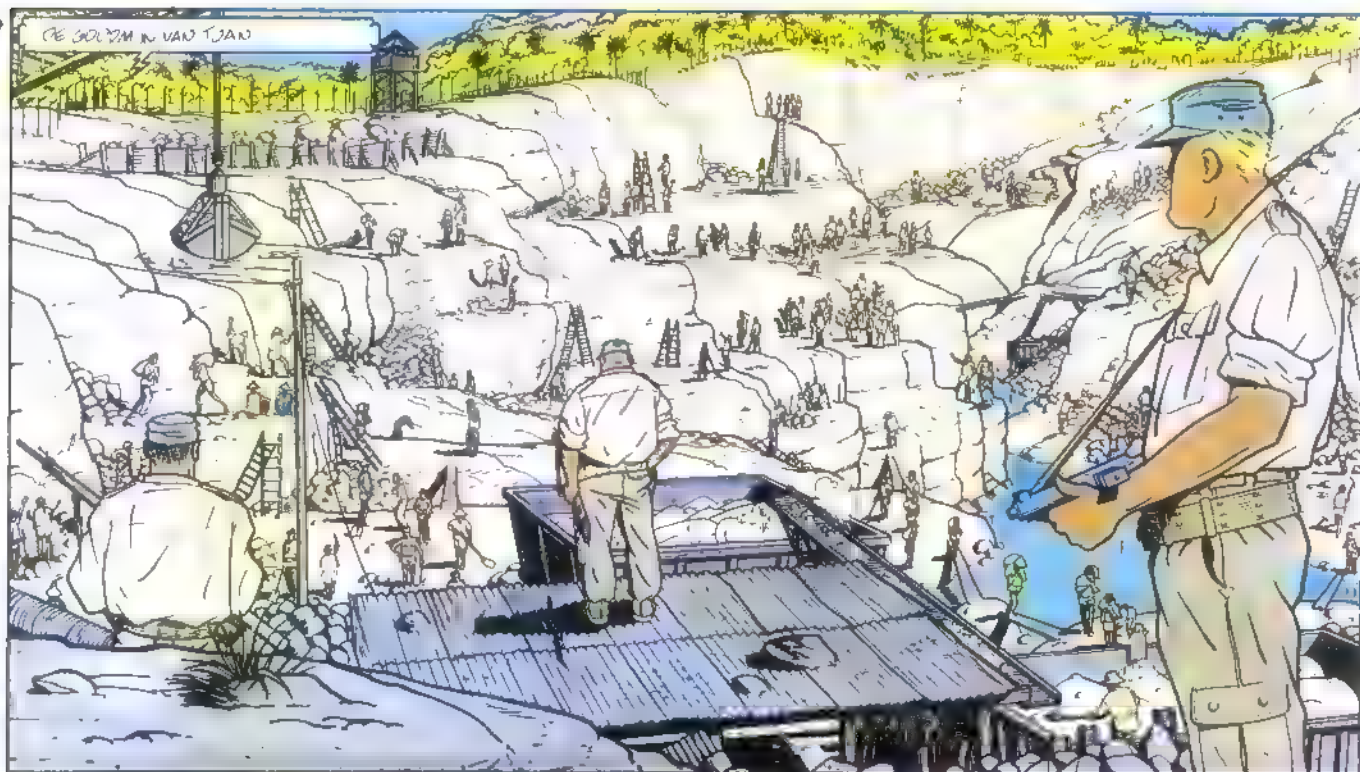
* SAKUGA REEF:

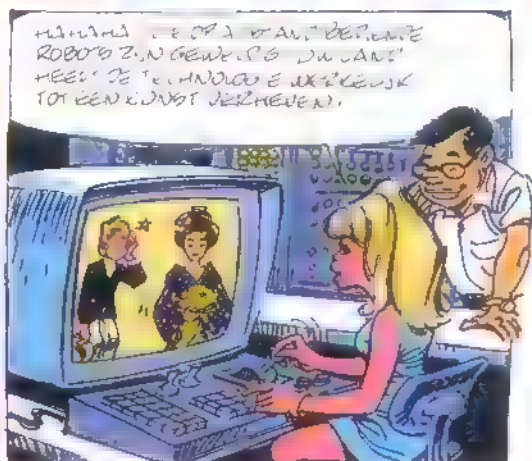
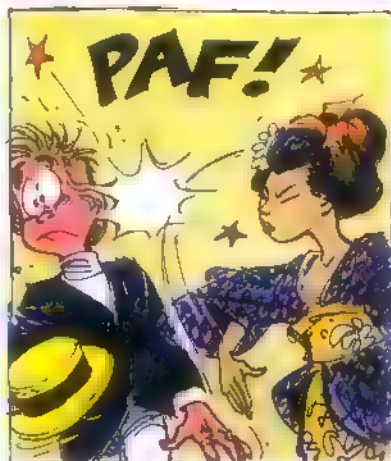
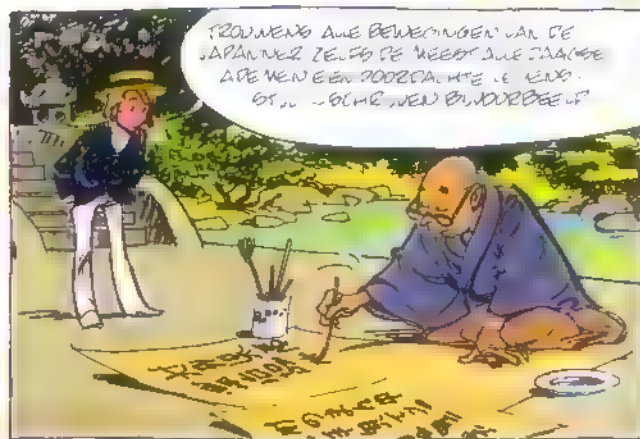
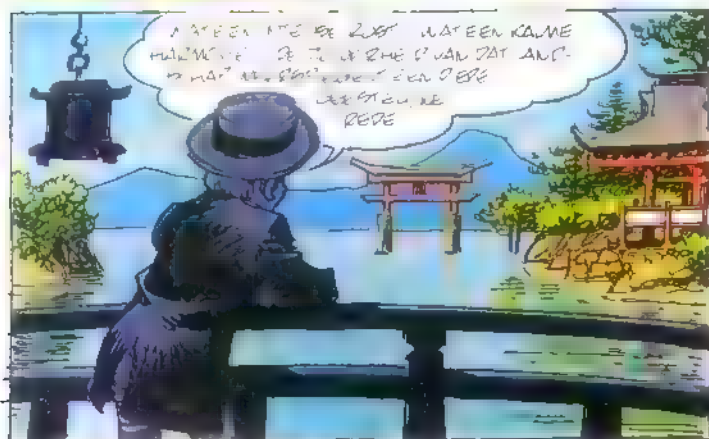

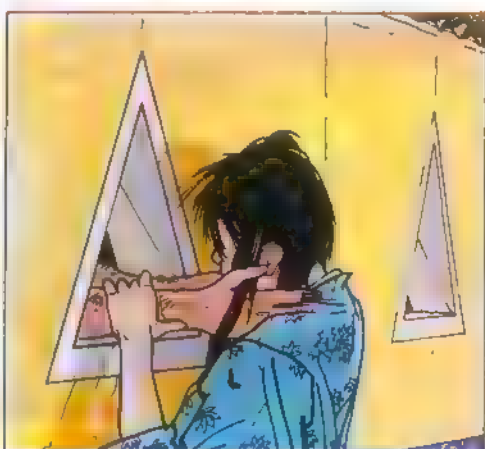
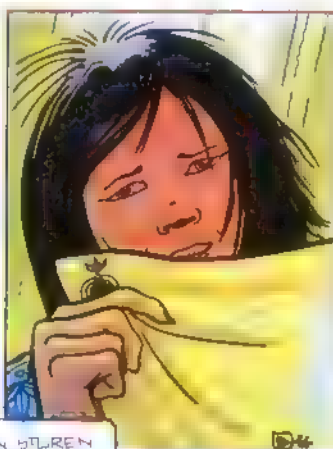

ADLER

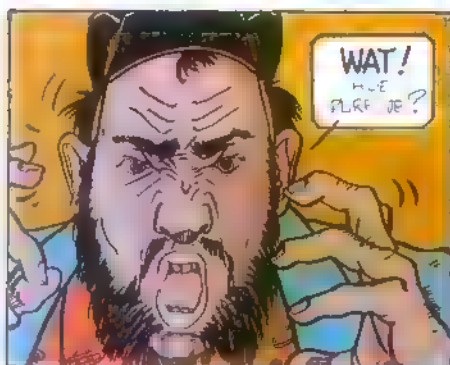

ELKAAR BREVEN STUREN
HEHE ME ONTMOETINGEN
DIE DAT KAN ZO N ET
DOORGAAN. K HOUD
VAN ORANE. WAAR
ADEY VAL MO WEL OM DAT
K NIET WIL BEN KRAAG
HAAR TEN HU
WEL JK.

JJ WEER! WE
ZIEN JE STEEDS HIER!
JE DRAAIT STEEDS OM
MIJN DOCHTER HEEN!
NAT W L JE ?

K W L ORANE ZE
S ZO MOO K WE
MET HAAR TROUWEN

WAT!
WIE
PLUK JE?

KALV AAN K
WAT KA S BL T EN

WEEET JE WEL DAT MIJN DOCHTER
EEN VAN DE RAKTE MEESTER
VAN DE STAD S BEN JE VAN ZE ZOM
MAAR IK WIL DIE BRUIJLJET NIE VERGETEN

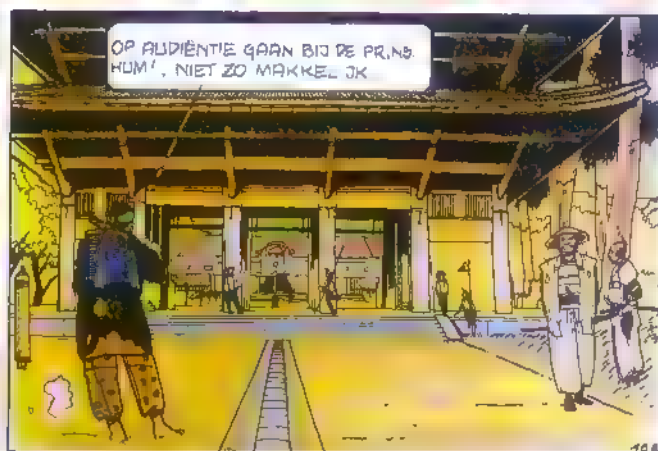
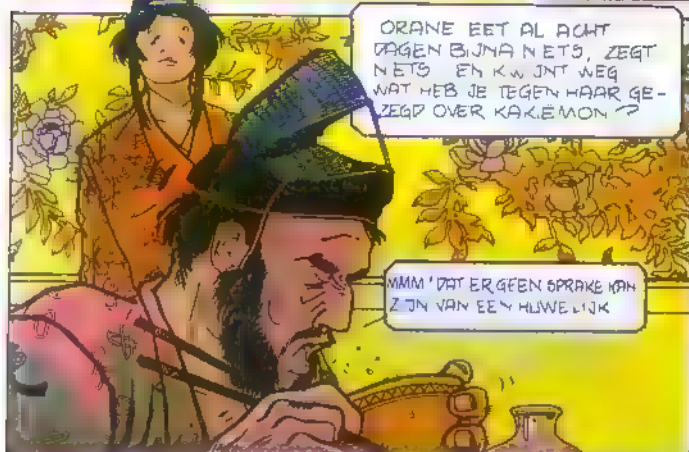
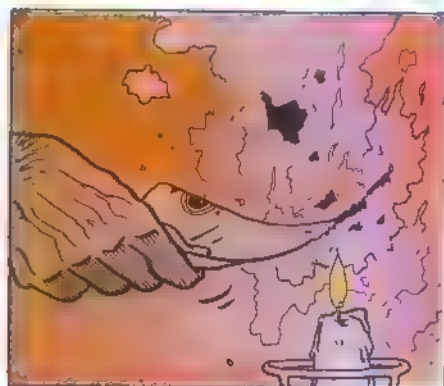
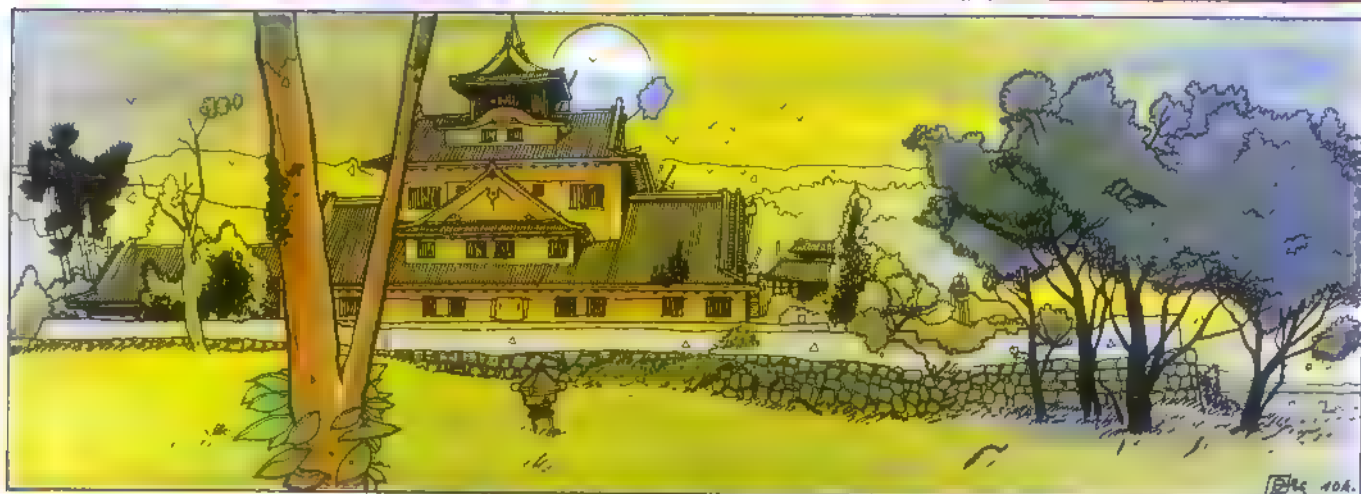

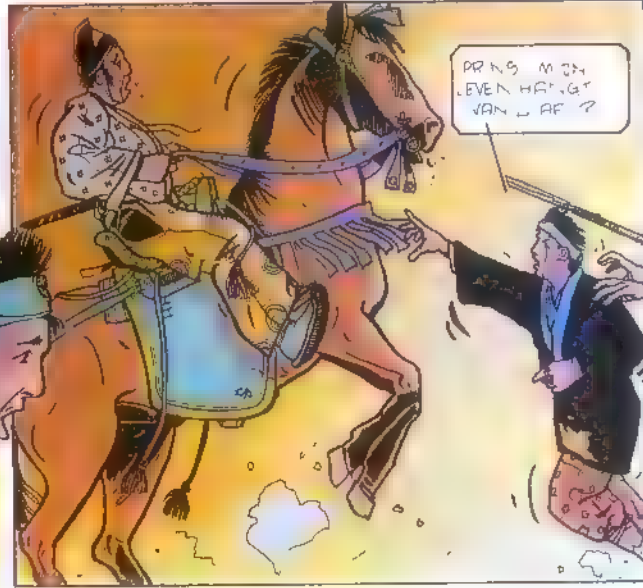
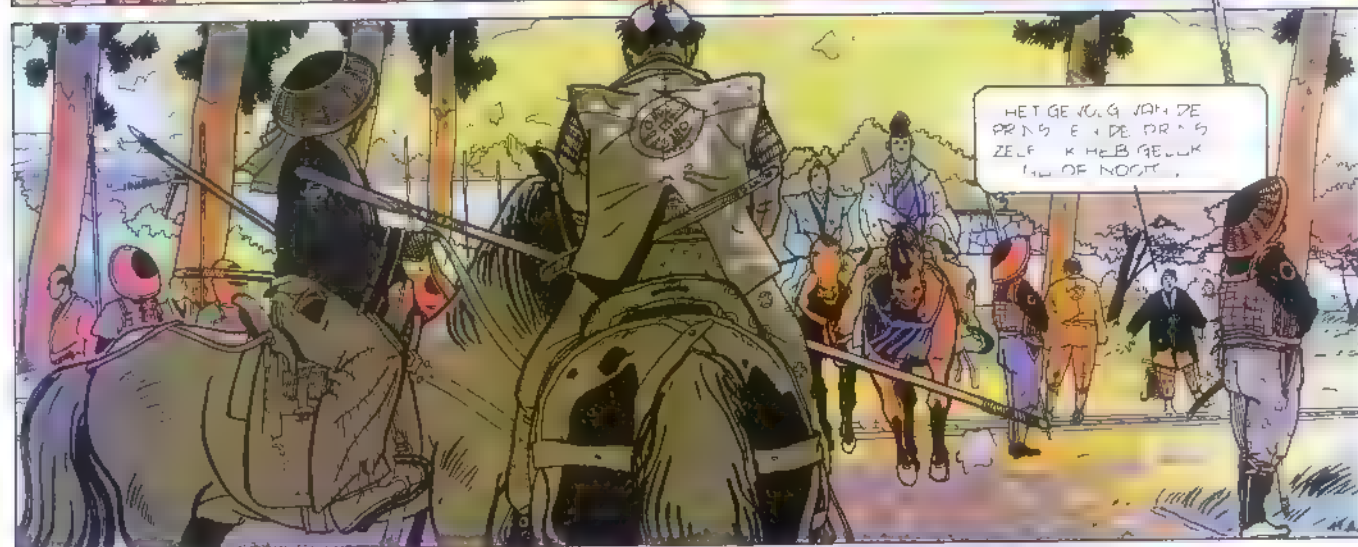
HA LUCHTE NIE
WANNERS TE VAKEN
KAL. K DIE BRUIJL
JEN
DOCHTEREN

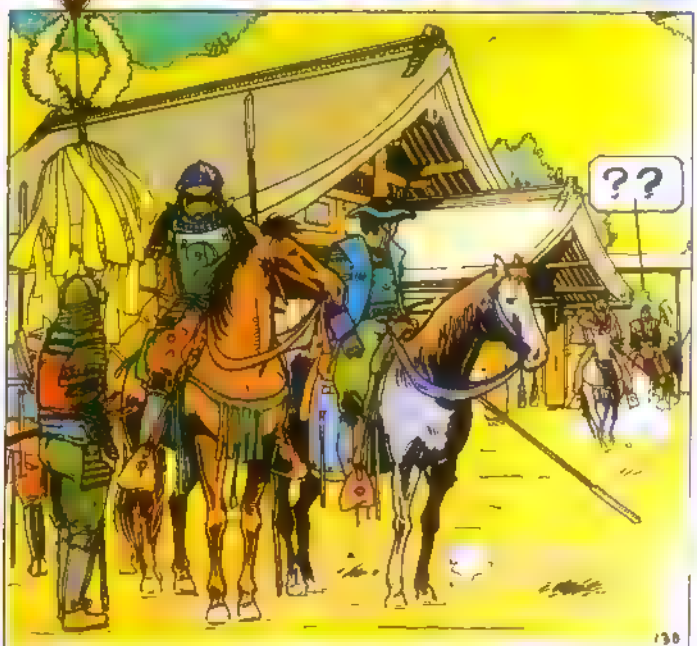
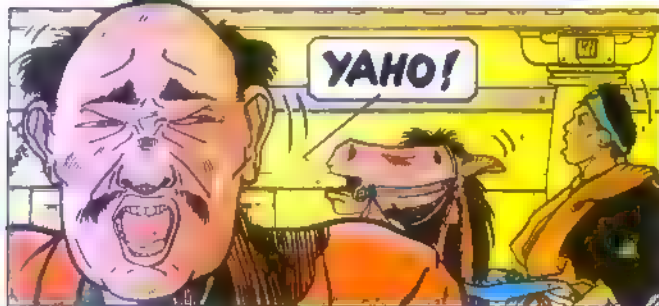
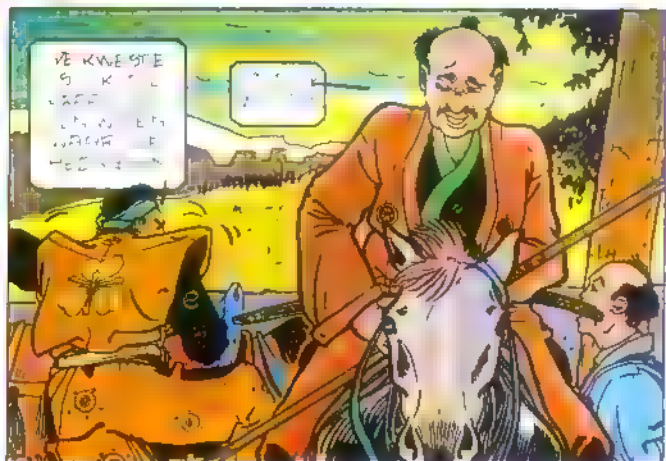
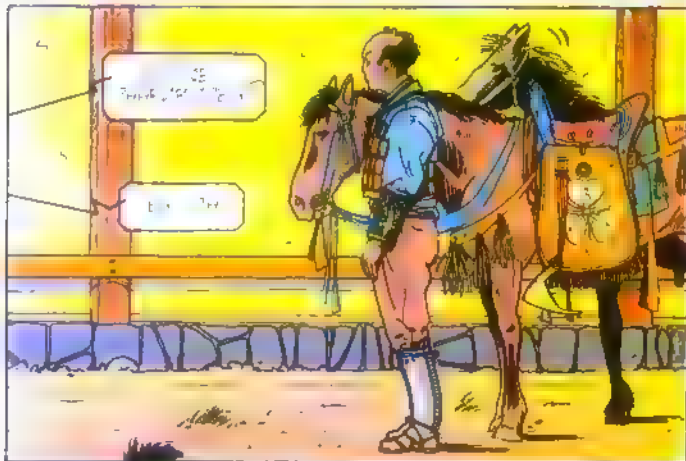
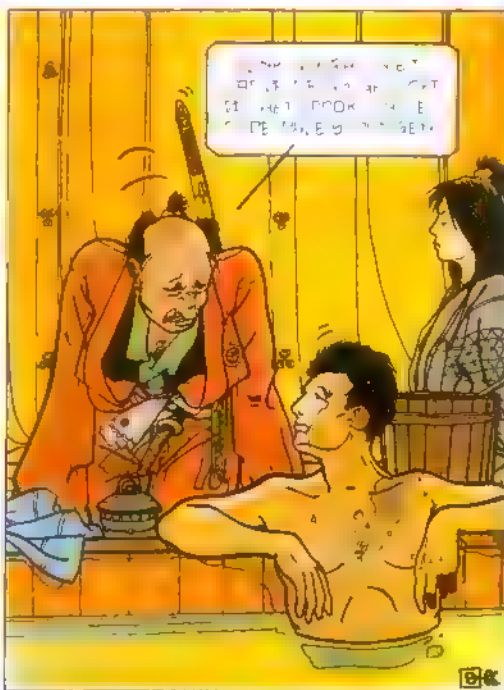

AT JE EKN SLAAGT MIJN DOCHTER N BET EVEN
MOG PALE S ALS OT TE LATEN WONEN

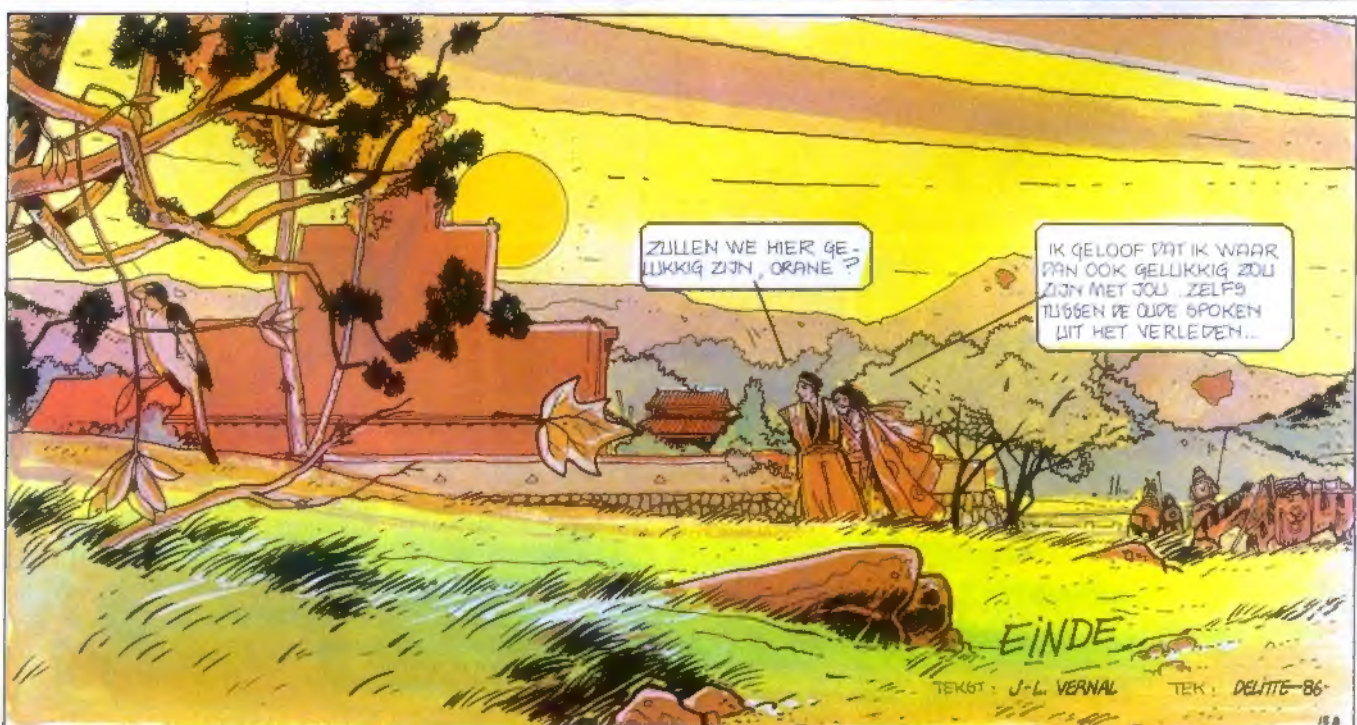
SP EEN VOOR
WAARDE

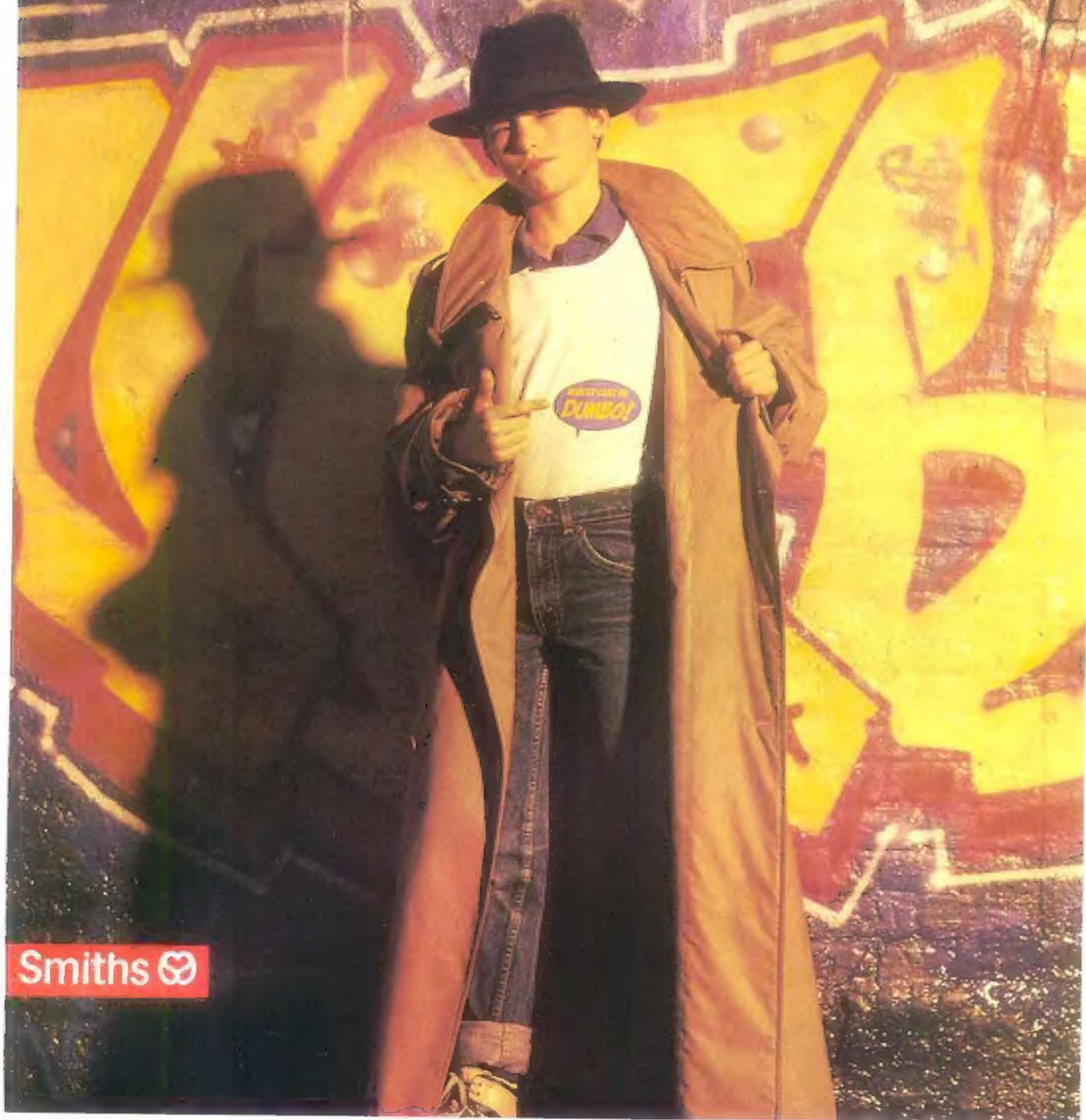

VOOR NOG GEEN TIENTJE NOEMT NIEMAND JE MEER DUMBO.

Smiths

Bij Tengels van Smiths kun je nu een 100% katoenen T-shirt krijgen met de tekst "Nobody calls me Dumbo".

Koop 2 zakken Tengels, haal de actie-etiketten eraf en stuur die samen met f 9,95 naar Smiths. Het adres staat op de zak.

Binnen drie weken krijg jij je eigen T-shirt thuis en zal niemand het nog in z'n hoofd halen je Dumbo te noemen.

TENGELS VAN SMITHS. BLIJF DAAR MAAR EENS AF MET JE TENGELS.

WINDSURF

TOTAAL

't allround-fun-blad

ALLROUND: omdat WindSurf jou, of je nu een beginnende, een gematigde of een supercrack bent, acht nummers lang veelzijdige informatie geeft. Informatie over planken, zeilen, masten, gieken, vinnen, kortom, alles over materialen. Wat is nieuw, waar komt het vandaan, hoe werkt het, waar kan ik het krijgen, wat kost het? Vragen waarop je onder andere in onze plankentesten, die onder verantwoordelijkheid van de ANWB staan, antwoord krijgt. Verder brengt WindSurf uitgebreid verslag uit van nationale en internationale wedstrijden en evenementen. Maar ook interviews met surfsterren, modetrends en beschrijvingen van dé surfstekken van de wereld. „Hot spots” in binnen- en buitenland dus!

FUN: omdat WindSurf jou acht nummers lang een hoop pret laat beleven met de te maffe stripfiguur Radical Ronald, laat genieten van leuke verhalen, laat lachen om grappige tekeningen en laat dromen bij het zien van spetterende foto's.

*Daarom allround-fun,
daarom Windsurf totaal!
Begrijp je?*

*WINDSURF totaal
is overal in
Nederland te koop.*

VERLAAGDE VERKOOPPRIJS f 5,90

Abonneren mag ook! 8 keer WindSurf totaal in de bus voor slechts f 43,50 per jaar (opgave in enveloppe aan WindSurf totaal, antwoordnummer 2200, 6800 VH Arnhem.)

GRATIS PREMIE Direkt na betaling van het abonnementsgeld ontvang je gratis onze premie. Een fantastisch „Radical Ronald”-shirt.

De verschijndata van WindSurf totaal in 1987 zijn: 27 februari, 24 april, 22 mei, 26 juni, 24 juli, 28 augustus, 25 september, 30 oktober. Wacht niet te lang, want WindSurf totaal is snel uitverkocht.

